МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему **РОМАН “THE ABC MURDERS” А. КРІСТІ У ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СУЧАСНОГО АНІМЕ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0353-а
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Мова і література (англійська)
Полюшко Аліна Вікторівна

Керівник к.ф.н, доц. Василина К. М.
Рецензент к.пед.н., доц. Надточій Н. О.

Запоріжжя – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології та лінгводидактики
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма Мова і література (англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____

«….» 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ПОЛЮШКО АЛІНІ ВІКТОРІВНІ
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Роман "The ABC Murders" А. Крісті у інтерпріації сучасного аніме»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Василина Катерина Миколаївна, к.ф.н, доц.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «27» лютого 2024 року № 352-с
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту)
2 грудня 2024 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту): теоретичні дослідження екранізації, її видів та різновидів роботи з аніме, романа Агати Крісті "The ABC Muerders"(1936) аніме-серіал "Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple" (2004).
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1) зібрати та класифікувати наукову інформацію щодо кінотексту як об'єкта дослідження сучасних компаративістів; 2) проаналізувати основні аспекти вивчення екранізацій літературних творів у жанрі аніме; 3) дослідити поетику роману "The ABC Murders" Агати Крісті в адаптаціях аніме; 4) вивчити інтерпретативний потенціал роману "The ABC Murders" у контексті аніме;5) проаналізувати переосмислення детективного твору Агати Крісті авторами аніме

5. Консультант розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Василина К. М. к.ф.н,доц.	26.05.2024	26.05.2024
Розділ 1	Василина К. М. к.ф.н,доц.	15.08.2024	15.06.2024
Розділ 2	Василина К. М. к.ф.н,доц.	05.09.2024	05.09.2024
Висновки	Василина К. М. к.ф.н,доц.	15.10.2024	15.10.2024

6. Дата видачі завдання 20.05.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2024	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2024	виконано
3.	Написання вступу	червень 2024	виконано
4.	Написання першого теоретичного розділу	серпень 2024	виконано
5.	Написання першого практичного розділу	вересень 2024	виконано
6.	Написання другого практичного розділу	жовтень 2024	виконано
7.	Формулювання висновків	листопад 2024	виконано
8.	Проходження нормоконтролю	листопад 2024	виконано
9.	Одержання відгуку та рецензії		виконано
10.	Захист		виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ А. В. Полюшко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ К. М. Василина
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормконтроль пройдено
Нормконтролер _____ _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

(підпис) (ініціали та прізви

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 72 стор., 54 джерела.

Об'єкт дослідження: дослідити роман "The ABC Murders" А. Крісті у інтерпретації сучасного аніме.

Мета роботи: дослідження полягає у тому, щоб з'ясувати прийоми та методи перенесення літературного матеріалу на екран у форматі аніме, а також виявити зміни у змістовних і формальних аспектах роману, зумовлених національною специфікою жанру японської мультиплікації..

Теоретико-методологічні засади: основні положення теорії інтермедіальності, адаптації та культурної трансформації. У роботі використовувалися праці дослідників кінематографічних адаптацій, аніме-культури та літературного аналізу (А. Вергара, А. Зайні, Л. Хатчеон, М. Стейнберг, С. Норріса, Н.О Медвідя, Д. Картмелла).

Отримані результати: у ході аналізу анімаційної адаптації роману А. Крісті "The ABC Murders" в аніме-серіалі "Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple" було виявлено особливості трансформації сюжетно-образного матеріалу у новому культурному контексті. Анімаційний серіал адаптує класичний твір до естетики японської анімації, зберігаючи основні події та мотиви, але вводячи характерні для аніме прийоми: використання насиченої кольорової палітри для передачі емоційної атмосфери, акцент на міжособистісних зв'язках та емоційних реакціях героїв. Цей підхід дозволяє не лише зберегти дух оригіналу, а й зробити сюжет доступнішим і ближчим до сучасної аудиторії, створюючи новий рівень міжкультурного діалогу.

Ключові слова: *адаптація, кінотекст, "The ABC Murders", аніме, "Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple," екранізація, культурна трансформація, міжкультурний діалог.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНІМЕ ……...7
1.1 Кінотекст у фокусі дослідницької аналітики ……7
1.2 Аспекти вивчення екранізації.....18
1.3 Жанр аніме та його різновиди.....…….27
РОЗДІЛ 2 ПОЕТИКА РОМАНУ "THE ABC MURDERS" А. КРІСТІ У СУЧАСНОМУ АНІМЕ……...36
2.1 Роман "The ABC Murders" в контексті творчості А.Крісті …….36
2.2 Інтепретативний потенціал роману "The ABC Murders".....41
2.3 Детективний твір А. Крісті переоисмислення авторів аніме……...48
ВИСНОВКИ ……60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....64

ВСТУП

Сучасне медійне середовище є вагомим соціокультурним репрезентантом, що формує напрямки розвитку суспільної свідомості та комунікації. Глядачі дедалі частіше взаємодіють з реальністю не через безпосереднє ознайомлення з нею, а через її різномедійні інтерпретації, серед яких важливе місце займає кінематограф. Сучасні реципієнти надають перевагу перегляду кінофільмів, у яких літературна першооснова представляється у оригінальній інтерпретації сценаристів та режисерів. Тож, у цьому контексті виникає питання визначення ступеня відповідності екранізації художньому твору, а також виявлення факторів, які впливають на творче переосмислення літературного тексту у кінотексті.

Кінематограф, як потужний інструмент популяризації літератури, дозволяє динамічно і доступно передати зміст творів, використовуючи візуальні та аудіальні засоби. З цієї точки зору особливо цікавим стає дослідження адаптацій літературних текстів у різножанрових кінострічках, якому присвячена окрема галузь інтермедіальних студій – теорія кіноадаптації А. Вергара, А. Зайні, Л. Хатчеона. Застосування цієї концепції до вивчення адаптацій літератури дозволяє не лише зрозуміти, як зміни в медіа-просторі впливають на сприйняття оригінального твору, а й виявити нові шари значення, які стають доступними глядачеві через специфіку кіно.

Адаптація літературних творів до кінематографічних форматів завжди була об'єктом пильної уваги науковців, адже ця взаємодія мистецтв дозволяє по-новому зрозуміти зміст оригінального тексту. Очевидно, що жанр кінотексту визначає і специфіку перекодування вихідного літературного твору. У цьому контексті особливу цікавість викликає такий оригінальний жанр як аніме, який має яскраво виражені культурні особливості. У своєму дослідженні М. Стейнберг “Anime's Media Mix : Franchising Toys and Characters in Japan” зазначив, що японському аніме характер адаптації літературного

матеріалу визначається не лише загальними для екранізацій змінами часових рамок, розширенням образів або навіть внесенням нових елементів у відповідності до глядацьких запитів та творчих інтенцій митців, але й позначений яскраво вираженою оригінальною стилістикою відтворення дійсності у руслі японських культурних реалій та цінностей [Steinberg 2012, p. 31].

Варто відзначити, що дослідженню аніме присвячені ряд робіт, які розглядають загальну теорію аніме та розкривають кінематографічні особливості цього типу кінотексту у дослідженнях С. Норріса [Norris 2009]. Специфіка адаптацій класичних творів у аніме-версії представлена у окремих дослідженнях Д. Картмелла, при цьому особливості переосмислення у аніме такого популярного жанру як детективний роман поки що залишається на периферії дослідницького інтересу [Cartmell 2014, p. 85–119]. Тож, **актуальність** обраної теми обумовлена зростаючим науковим інтересом до адаптацій класичних літературних творів засобами сучасного кінематографа, а також незгасним інтересом читацького загалу та кінематографістів до детективної літератури взагалі і творчості Агати Крісті зокрема. Крім того, вивчення аніме-версії класичного детективу допомагає осягнути особливості міжкультурного діалогу та зумовлених ним аксіологічних трансформацій вихідного тексту.

Наукова новизна роботи визначається тим, що у ній матеріалом для дослідження міжмистецької взаємодії обрано такий малодосліджений жанр кіномистецтва як аніме, крім того, у роботі здійснено детальний зіставний аналіз аніме-серіалу “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple” (2004) та роману “The ABC Murders” (1936) А.Крісті.

Об’єктом дослідження цієї роботи є аніме-серіал “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple”, що представляє оригінальну адаптацію роману Агати Крісті “The ABC Murders”.

Предметом дослідження постають трансформації оригінального твору Агати Крісті в аудіо-візуальному просторі аніме “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple”.

Мета дослідження полягає у тому, щоб з’ясувати прийоми та методи перенесення літературного матеріалу на екран у форматі аніме, а також виявити зміни у змістовних і формальних аспектах роману, зумовлених національною специфікою жанру японської мультиплікації.

Для досягнення мети, необхідно реалізувати наступні **завдання:**

– розглянути специфіку кінотексту у фокусі дослідницької аналітики сучасних компаративістів,

– вивчити особливості екранізації та підходів до їхнього вивчення;

– розглянути жанр аніме та його різновиди у сучасному кінематографі;

– з’ясувати роль та місце роману “The ABC Murders” у контексті творчості А.Крісті;

– проаналізувати виявити інтепретативний потенціал роману “The ABC Murders” для перенесення на екран;

– дослідити особливості переосмислення детективного роману А. Крісті у аніме серіалу “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple”.

Матеріалом дослідження виступає детективний роман Агати Крісті “The ABC Murders” (1936) та аніме серіал “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple” (2004) режисера Наохіто Такахасі.

Мета та завдання роботи зумовили вибір **методів дослідження**, а саме інтермедіального та порівняльного аналізу, які дозволяють виявити специфіку перекодування літературного тексту засобами кінематографу шляхом безпосереднього зіставлення різномедійних тестів. Крім того, наративний підхід дозволив виявити змістові та структурні елементи вихідного тексту та тексту-реципієнта.

Практичне значення проведеного дослідження полягає у тому, що його результати і висновки можуть стати у нагоді при подальшому осмисленні

жанру аніме у інтермедіальній площині, а матеріал практичного вивчення роману та його аніме-версії може бути використаний при викладанні курсів «Компаративістика», «Стилістика» та аспекту «Інтерпретація тексту».

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури.

У вступі надано загальні відомості про дану наукову роботу, включаючи тему, мету, завдання, актуальність дослідження, визначення об'єкту, предмету та структури дослідження.

У розділі 1 представлено теоретичні основи дослідження адаптацій літературних творів в анімаційних фільмах. Простежується етапи формування теорії адаптації та інтермедіальності, розглядаються основні види адаптаційних процесів, а також відмінності між літературним текстом і його кінематографічним втіленням. Визначено особливості, які виникають під час адаптації класичних літературних творів до кінематографічних медіа, зокрема анімаційного жанру. Також тут сфокусовано увагу на жанрі аніме як на особливому різновиді японської мультиплікації.

Розділ 2 присвячено практичному зіставному аналізу серіалу “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple” та його літературної першооснови – детективного роману Агати Крісті “The ABC Murders

У Висновках подано узагальнені результати проведеної роботи та визначені перспективи подальшого дослідження заявленої проблеми.

Загальна кількість сторінок – 62, кількість використаних джерел – 54.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНІМЕ

1.1 Кінотекст у фокусі дослідницької аналітики

У наш час важко уявити кінематограф без зв’язку з літературою. Тексти є основою для кінотекстів, формуючи сюжетні лінії, внутрішній і зовнішній вигляд персонажів та наратив фільму. Література надає багатий асортимент матеріалів для кінофільмів які можна адаптувати підлаштувати під різну тему, жанри та візуальні стилі. Кінофільми у свою чергу використовують літературні тексти за основу та доповнюють їх такими елементами як: звук, монтаж, музикальне супроводження та візуальні елементи. Все це допомагає глядачу більше понурити у дивовижний світ, який для нас створили автори та режисери. За 100 років світ кінематографу пережив період свого розквіту. Фільми, серіали, аніме, мультфільми – стали дієвим засобом передачі різної інформації. Зараз існує безліч фільмів за певними стилями, формами або змістом. Можна зазначити такі жанри як: драма, мелодрама, кіноепопея, кінороман, кіноповість, кіноновела, кінокомедія, трагікомедія, трагедія, детектив, мюзикл, фільм жахів, казка. Центральною проблемою теорії кінотексту є визначення узгодженності.

Кінотекст – унікальний тип тексту, котрий поєднує в собі як вербальні так і невербальні елементи для створення значення. У кіно кінотекст являє собою поєднання мовних і візуальних компонентів, які взаємодіють для створення унікальної структури, що слугує засобом передачі смислів та емоцій. Термін «кінотекст» був введений французьким семіологом Ш. Метц, і він описує текст, в якому поєднуються кінематографічні та мовні елементи [Semiotics and the cinema: Metz and Wollen 1977].

Концепція художнього тексту запропонувана В.А Кухаренко можна застовувати при аналізі кінотексту:

1. Членимість – за думкою науковиці, це поділ тексту на окремі частини, котрі можна показувати як самостійні епізоди. Ця категорія є важливою для кінотексту, оскільки кінематографічні твори часто складаються з численних сцен або кадрів, які можуть мати окреме значення або самодостатність, але при цьому формують цілісну картину при поєднанні [Кухаренко 1988, с 70 - 82]. Членимість можна приклад можна спостерігати у фільмі «Темні часи» (2017) режисера Джо Райта, кожен акт фільму має чітко виражену тему (наприклад, боротьба за свободу, боротьба із зовнішнім ворогом). Ці етапи можуть сприйматися як окремі епізоди, але вони складаються в загальний нарис боротьби головного героя [Kay 2024].

2. Зв'язність – взаємозв'язок між фрагментами тексту. Для кращого розуміння сюжету повинен бути контекст всього кінотексту, щоб мати цільну картину [Кухаренко 1988, с 70–82]. У фільмі «Кримінальне чтиво» (1994) режисера Квентіна Тарантіно, зв'язність між фрагментами тексту досягається через нелінійну структуру сюжету. Кожен епізод, знятий у різному часі та з різних точок зору, формує єдину картину, що взаємодіє з іншими частинами фільму. Наприклад, сцена з крадіжкою валізи у ресторані спочатку здається ізольованою, але по мірі розвитку сюжету вона відображає важливіші моменти, розкриваючи зв'язок між персонажами та подіями, що раніше здавались несуттєвими. Це дозволяє створити логічну та емоційну єдність, незважаючи на хронологічне перегортання подій, яке характерне для цього фільму. У публіцистичних фільмах цей спосіб часто використовується для того, щоб підсвітити потенційні наслідки подій або щоб створити напруження і стимулювати інтерес до того, що станеться далі.

3. Проспекція – передбачення події які стануться у майбутньому (flash-forward) [Кухаренко 1988, с 70–82]. У фільмі «Назад у майбутнє II» (1989) режисера Роберта Земекіса, який є другою частиною популярної серії, використовується техніка проспекції (flash-forward), коли герой Марті

МакФлай потрапляє в майбутнє, щоб виправити помилки, зроблені в минулому. Одна з таких сцен передбачає можливі катастрофічні наслідки для часу і реальності через зміну майбутнього. Ця стратегія не тільки показує, що саме може статися, якщо певні події не будуть виправлені, але й створює напруження і стимулює інтерес до того, як герої повернуться до минулого, щоб виправити ситуацію. Таким чином, проспекція стає важливим елементом для розвитку сюжету і стимулювання глядацького інтересу [Bordwell, Thompson, Smith 2010, p. 342; Smith 2010, p. 374–382].

4. Ретроспекція – повернення до події які були у минулому (flash-back). Це дає можливість розкрити історичний контекст, пояснити причини та наслідки певних подій [Кухаренко 1988, с 70–82]. У фільмі режисера Френка Дарабонта «Втеча з Шоушенка» (1994) ретроспекція використовується для пояснення мотивації головного героя, Енді Дюфрейна, та його плану втечі. Оповідь фільму чергується між подіями, що відбуваються в поточний час, і флешбеками, які показують минуле Енді, його ув'язнення і те, як він не просто виживав, а й намагався знайти спосіб уникнути несправедливого засудження. Ці ретроспекції не тільки пояснюють, чому він робить певні вчинки, а й додають глибини його персонажу, розкриваючи емоційну та психологічну складність його ситуації. Вони також створюють контекст для його втечі, що робить фінал фільму більш значущим.

5. Антропоцентричність – фокусування на людині яка стоїть у центрі конкретної проблеми або тексту. І все що є навколо неї повинно відображати її почуття, характер, думки. Це може бути одяг, який відображає емоційний стан людини, або пейзаж, який змінюється залежно від думки головного героя [Кухаренко 1988, с 70–82]. У фільмі «Бійцівський клуб» (1999) режисера Девіда Фінчера, антропоцентричність також має величезне значення. Персонаж головного героя, відомий як «Наратор», переживає глибоку внутрішню кризу, і його емоційний стан та психічні проблеми безпосередньо визначають те, як він сприймає навколишній світ. Фізичні обставини – його нудна робота, позбавлене емоцій життя, банальне існування – все це

підкреслює його відчуття відчуженості та порожнечі. Через всю історію він відображає свої почуття через навколишні предмети, взаємодіючи з ними так, як вони відображають його боротьбу з усім, що його оточує [Dupont, Lachance, Lesourd 2007, p. 45; Lizardo 2007, p. 225–241].

6. Локальна та темпоральна віднесеність – взаємозв'язок персонажа з простором навколо нього, відображення простору може займати велику частину тексту. Наприклад, в кінотексті йдеться про опис місцевості та пейзажів, час, котрий проходить нерівномірно як для читача, та персонажа, точність коли проходять події, змальовування інтер'єру, також докладність зображення (стіл накритий зеленою скатертиною на котрому лежав тільки що спечений білий хліб) [Кухаренко 1988, с 70–82]. У фільмі «Великий Гетсбі» (2013) База Лурмана, пейзажи та інтер'єри відіграють важливу роль в передачі атмосфери епохи, де час і простір символізують соціальну нерівність і моральний занепад, характерний для суспільства того періоду [Denton 2024].

7. Інформативність – кінотекст має багаторівневу інформативність, котру кінематограф передає через два основні канали – зоровий та слуховий. У фільмі «Список Шиндлера» (1993) режисера Стівена Спілберга інформативність кінотексту реалізується через майстерне поєднання візуальних образів і звукового супроводу. Візуальні елементи фільму, зокрема контраст між чорно-білими і кольоровими кадрами, використовуються для передачі емоційної напруги та історичної достовірності, в той час як музика, написана Джоном Вільямсом, посилює емоційну складову сцени. Наприклад, сцена, де показано дитячу іграшку серед інших знищених речей, не тільки передає факт трагедії Голокосту, але й створює сильний емоційний вплив на глядача, акцентуючи на невинності жертв [Manchel 1995, p. 85–87].

8. Системність – кожен елемент у тексті є частиною великої системи котру створив автор або його команда. Системність дозволяє глядачеві зрозуміти, як кожен фрагмент тексту пов'язаний з іншим [Кухаренко 1988, с 70–82]. Фільм «Інтерстеллар» (2014) режисера Крістофера Нолана є чудовим прикладом використання принципу системності в кінотексті. У цьому фільмі,

кожен елемент – від наукових теорій до особистих переживань персонажів – вплітається в загальну структуру, яка досліджує тему людського існування, місця людини у всесвіті та можливість порятунку цивілізації. Фільм активно інтегрує реальні наукові концепції, зокрема теорію відносності та чорні діри, до сюжету. Наприклад, сцена з планетою, де час тече набагато повільніше через близькість до чорної діри, не лише підкріплюється реальними фізичними теоріями, але й має глибокий емоційний підтекст для персонажів. Взаємозв'язок між теоретичними науковими фактами і особистими переживаннями героїв створює складну систему, де наука служить для підкреслення людських емоцій і рішень [Mosher 2024].

9. Цілісність – завершеність тексту і наявність чітких рамок. Тобто сам автор вирішує коли закінчується історія у творі. Категорії цілістності кінотексту складаються з вербальної та невербальної складової, котрі не мають бути відокремлені, бо тоді вони втрачають інформативність для читача або глядача. Також цілісність складається з чітких рамок часу (це може бути екранний час) [Кухаренко 1988, с 70–82]. Фільм «Місто Бога» (2002) режисера Фернанду Мейрелліша та Катії Лунд є яскравим прикладом кінотексту, що демонструє глибоку цілісність. Це бразильський кримінальний драмеді, який розповідає історію молодих людей, що ростуть в небезпечному районі Ріо-де-Жанейро. Всі елементи фільму взаємодіють і підтримують один одного, створюючи завершену картину соціальної реальності, де кожен персонаж і кожна подія відіграють свою роль у відображенні життєвих труднощів і конфліктів, з якими стикаються герої. Камера у фільмі часто змінює плани та використовує яскраві кольори для підкреслення контрасту між багатими і бідними районами, що відображає соціальну нерівність. Діалоги та монологи персонажів у фільмі «Місто Бога» відображають соціальні проблеми та моральні вибори героїв, створюючи глибший контекст для їхніх дій і взаємин [Guss 2005, p. 79–115].

10. Модальність – суб'єктивне сприйняття дійсності автором, котре має місто на кожному етапі відбору. Суб'єктивність автора відображається у

виборі акторів, режисерської, операторської та звукооператорської [Кухаренко 1988, с 70–82]. У фільмі «Американська краса» (1999) режисера Сема Мендеса модальність виражається через суб'єктивне сприйняття головного героя Лестера Бернема. Вибір теми, акторів (Кевін Спейсі в ролі Лестера), а також технічні засоби, такі як освітлення і композиція кадрів, підкреслюють внутрішній конфлікт і кризу середнього віку, яку переживає персонаж. Кольори, зокрема, контрасти між теплими і холодними відтінками, використовуються для створення емоційної атмосфери, що відображає його відчуття відчуження і розчарування в повсякденному житті. Модальність у фільмі допомагає глядачеві зрозуміти, як Лестер сприймає навколишній світ, що в свою чергу підсилює драматичний ефект і додає фільму глибини [Kavanagh 2024].

11. Прагматична спрямованість – спонукання на зворотню реакцію тобто почуття і думки реципієнта. Кінотекст націлений на вираження почуттів та емоцій з боку реципієнта [Кухаренко 1988, с 70 – 82]. Фільм «Зелена книга», (2018) режисера Пітера Фарреллі, є яскравим прикладом того, як прагматична спрямованість працює через емоційну та інтелектуальну взаємодію героїв. Це історія, заснована на реальних подіях, про поїздку афроамериканського піаніста Дона Ширлі та його водія Тоні Ліпа по південних штатах США в 1960-х роках. Під час цієї поїздки герої стикаються з расизмом і дискримінацією, що поширюються на кожному кроці. Завдяки особистим переживанням і взаємодії з Доном, Тоні проходить значну трансформацію, що демонструє зміну ставлення до расових стереотипів та передумови для більш широкого соціального прогресу. Через розвиток персонажів фільм пропонує глядачам глибокий урок про повагу, терпимість та важливість змінювати власні переконання для створення більш справедливого суспільства [Smith 2024].

Скобнікова О. В зазначила у своїй роботі «Кіносценарій як об'єкт дослідження мовознавства», що кіносценарій є двоїстим феноменом [Скобнікова 2016, с. 54–55]. Як зазначено в статті, слово «сценарій» походить від італійського "scenario", що означає «декор». У поєднанні з компонентом,

який вказує на рух, «кіносценарій» акцентує увагу не лише на словесних елементах, а й на візуальних і звукових аспектах. Тобто кіносценарій, окрім тексту, охоплює образи, музику та атмосферу, що повинні бути враховані при його перетворенні на кінематографічний твір.

З одного боку, сценарій є головним інструментом котрим користуються режисери, оператори, актори для створення кінофільмів. Він має у собі прописані сюжетні лінії та діалоги персонажів. Сценарій дає чітке розуміння де має бути напрямки камери, яким має бути освітлення, а також орієнтований на втілення у візуальному та аудіальному форматах. З іншого боку, кіносценарій не є лише текстом для створення фільму, а є окремим текстом, який можна сприймати як літературний жанр, бо він включає у собі сюжет, образи, метафори та діалоги. Таким чином, кіносценарій поєднує в собі функції практичного інструменту для кінематографа і літературного твору, який може існувати самостійно [Скобнікова 2016, с. 55]

У сучасному світі існує багато різновидів кінотекстів, зокрема у статті Щербака О. В «Структура українського публіцистичного кінотексту: нейролінгвосеміотичне бачення» можна зазначити чітке розмежування автором понять «документальний» і «публіцистичний» кінотексти. Документальний кінотекст прагне відображати реальність використовуючи візуальні і мовні засоби, спираючись на факти та об’єктивно відтворює події, явища або людей, на відмінно від художніх фільмів, які використовують вигадані сюжетні лінії і вигаданих персонажів для передачі авторських ідей та емоцій. Проте документальні фільми не можуть бути повністю вільними від думки сценариста та режисера.

Публіцистичний кінотекст є особливим жанром кіно, він може передати у собі не тільки документальні події а і думку та почуття автора. Цей жанр має в собі риси документального кіно з елементами журналістики, котрі допомагають як і інформативно так і емоційно вплинути на глядача. Основною характеристикою публіцистичного кінотексту є суб’єктивність і авторська

позиція. Вона відображає ставлення автора до якоїсь події, це може бути своєрідним коментарем від нього на якусь ситуацію [Щербак 2021, с 89–98].

О. В. Щербак у своїй статті пропонує модель нейролінгвосеміотичної структури публіцистичного кінотексту, модель передбачає стратегічний та тактичний вплив через формулу 5 Look ABTIA. Кожна зі стратегій відповідає за певний етап передачі інформації та впливу на глядача.

1. Стратегія LOOK AT – ця стратегія спрямована на привернення увагу глядача до основної проблеми або теми, у кінотексті.

2. Стратегія LOOK BACK – звертає увагу до подій у минулому та аналізує їх. Завдяки використанню ретроспекцій, архівних кадрів, інтерв'ю з людьми, що брали участь у подіях, фактів дозволяє створити повну картину подій або ситуації.

3. Стратегія LOOK TO – є характерною для текстових блоків такі як виступи чи коментарі. Ця стратегія полягає у зверненні до експертів щодо обговорення подій та отримання поради від них. LOOK TO дозволяє показати події з різних точок зору та краще розкритиїх.

4. Стратегія LOOK INTO – зосереджена на глибинному дослідженні та аналізі фактів. Вона дозволяє глядачам детально розібратися в ситуації, виявити причинно-наслідкові зв'язки та зрозуміти.

5. Стратегія LOOK AHEAD – вона спрямована на прогнозування можливих подій у майбутньому на основі представлених у фільмі фактів і аналізу. Модель 5 Look ABTIA, розроблена О. В. Щербаком, представляє ефективну структуру для побудови публіцистичного кінотексту [Щербак 2021, с 89–98].

Кіно вважається складним мистецьким явищем, яке постійно перетинається з іншими формами медіа, створюючи своєрідний міжмедійний простір. Інтертекстуальність у фільмах відіграє важливу роль, адже режисери, використовуючи культурні та літературні алюзії, створюють глибше занурення та стимулюють глядачів сприймати кінокартину як текст. Інтермедіальність також є ключовою складовою кінематографа, дозволяючи

поєднувати у собі елементи живопису, літератури, музики та інших мистецтв, що значно збагачують фільм. Можна зазначити, що Альфред Хічкок використовував образотворчі елементи для створення мотивів «двійників» та «тіней», що надають його фільмам глибшого сенсу та атмосферної напруженості. Аналізуючи роботи Федеріко Фелліні, можна підкреслити, що особливий стиль Фелліні, який межує з сюрреалізмом намагався зробити ефект візуальної «магії» в своїх фільмах використовуючи елементів театральності, музики та живопису. Це допомагало прибрати кордони між реальністю та фантазією на екрані. Також, роботи режисера Мікеланджело Антоніоні, вказують на те як Антоніоні використовує архітектурні елементи та простір для передачі відчуття ізоляції й відчуження. Режисер використовує простір для розкриття внутрішніх конфліктів персонажів підсилюючи візуальні напругу та драму. У фільмах Мікеланджело Антоніоні простір використовується як засіб для розкриття внутрішнього світу персонажів, передаючи їхні емоційні стани, відчуження чи пошуки гармонії. [Knowles, Schmid 2021].

Також, можна зазначити, що використовування символіки та кольорів, є важливим для набуття метафоричного значення у кіно. У фільмах Кшиштофа Кесльовського використовується колірні коди для позначення абстрактних концепцій. Кольори можуть відображати глибину сюжету та надють багатошарове розуміння фільму [Knowles, Schmid2021]. Кіно є багатошаровим мистецтвом, доводячи що інтермедіальність дає переосмислення культурних контекстів і є ключовим аспектом у кіно. Поєднуючи у собі елементи літератури, живопису, музики та архітектури збагачує візуальне та емоційне сприйняття для глядача. Завдяки цим елементам кіно є відображенням важких емоційних, соціальних і культурних процесів.

Кінематограф є складним мистецтвом, яке поєднує різноманітні елементи для створення унікального тексту. Аналізуючи різні види кінотексту, можна зазначити, як ці елементи взаємодіють, як наративна структура фільмів, візуальні та аудіальні складові, а також інтертекстуальні зв’язки, взаємодіють

для створення глибоких і багатошарових повідомлень. Існує кілька основних підходів до аналізу кінотекстів :

1. Семіотичний аналіз – досліджує властивості знаків, які також можуть використовуватись у кіно для передачі значень. Це може бути вивчення об'єктів на екрані, композиції кадру та аналіз зображень і звуків. Завдяки семіотиці можна краще зрозуміти кінематографічні елементи такі як: монтаж, освітлення, музикальне супроводження. Все це має створювати емоційний та інтелектуальний вплив на глядача [The Oxford Handbook of Film and Media Studies 2008].

2. Наративний аналіз – це міждисциплінарний підхід: «полягає у відкритті питань, які текст ставить читачеві» [Стецько 2014 с. 50–56]. Наративний аналіз займається вивченням структури та побудови сюжетів у фільмах. Головний акцент робиться на лінійності чи нелінійності наративу, чи дотримуються розповіді у традиційному хронологічному порядку або запобігають флешбеками, спогадами, або використовують альтернативні часові лінії. Такі підходи створюють емоційну напругу та відчуття інтриги у глядача [Herman 2003 p. 56–59; Wuss 2009, p. 275].

3. Контекстуальний аналіз – розглядає контекст культурних, соціальних політичних, економічних аспектів у фільмах. Завдяки цим аспектам можна краще зрозуміти як фільми формують і відображають суспільну думку, ідеології або настрої.

Основні аспекти контекстуального аналізу:

– Соціальний контекст – фільми часто розкривають соціальні проблеми. Це може бути як і гендерна дискримінація, класова нерівність, війна, бідність, сімейні проблеми, безробіття, насильство, експлуатація, екологічна криза та сучасні технології та їхній вплив на суспільство. Наприклад, стрічка «Суфражистка» (2015) режисера Сари Геврон розкриває проблему гендерної нерівності, показує боротьбу жінок за право голосу;

– Політичний контекст – кінофільм може бути засобом політичної критики або підтримки ідеологій. Фільм режисера Стенлі Кубрика «Доктор Стрейнджлав» коментує Холодну війну та страх ядерної загрози.

– Культурний контекст – фільми взаємодіють із культурними процесами, відображають культурні зміни, епоху чи суспільні цінності. Фільми є відображенням культурних трансформацій. Наприклад, фільм «Великий Гетсбі» (2013) режисера База Лурмана показує конфлікт між прагненням до ілюзії «американської мрії» а також показує класову нерівність.

– Історичний контекст – фільми використовують історичні події у сюжетах. Стрічка «Список Шиндлера» (1993) Стівена Спілберга розкриває жахливі події Голокосту [Tzioumakis, Molloy 2016 p. 376; Braudy 2004, p. 671–702].

– Візуальний та аудіальний аналіз – цей підхід розглядає технічні аспекти у фільмах, таких як монтаж, освітлення, використання кольору, кадрування та використання музики чи звукових ефектів. Завдяки роботі з різними кольорами та музикальними вставками можна викликати певні емоційні реакції у глядача [Neumeyer 2015, p. 149–167].

– Інтермедіальний аналіз – вивчає, як фільм взаємодіє з літературою, театром та живописом. Режисери посилатися у своїх фільмах на літературні твори, театральні постановки, музику, живопис [Knowles, Schmid 2021].

Кінотекст є невідокремлюваною складовою передачі думок, сенсу, емоцій, у кінематографі. Поєднуючи у собі вербальні та невербальні компоненти для створення сюжету. Кінотекст створює такий-собі діалог, у якому автор може поділитися глибокими думками з глядачем. Загалом, кінотекст виступає не просто медіа-інструментом, а впливовим засобом формування суспільної думки.

1.2 Аспекти вивчення екранізації

Екранізація – процес перенесення літературного тексту у кінофільми, який включає адаптацію сюжету та персонажів. Екранізація може відображати текст оригіналу або створювати самостійні твори із новими інтерпретаціями. Використовуючи адаптацію можна змінювати сюжет, зовнішній стиль або внутрішній світ персонажів відходячи від оригіналу [Barsam 2021, p.71–119; Vergara 2015, p. 156].

Особливості екранізації:

– Візуалізація тексту – текст літературного твору перетворюється у візуальні образи. Поєднуючи музику, декорації, акторську гру та правильний монтаж можна передати сюжет, атмосферу та ідеї твору.

– Синтез мистецтв - екранізація поєднує риси різних мистецтв, такі як література, театр, музика, живопис роблячи кіно унікальним.

– Адаптація як основа – екранізація передбачає адаптацію сюжетуних ліній.

Процес екранізації може відрізнятися залежно від побажань та підходу режисера, потреб кіноіндустрії або глядацьких очікувань. Головними цілями екранізації є :

– Передача ідей та емоцій на екрані, відобразити основні ідеї та емоції з оригінального твору.

– Оновлення твору – завдяки екранізація літературні твори можуть отримати нову хвилю популярності. Режисери можуть привносити актуальні теми чи сучасний контекст у літературні твори, які екранізують.

– Популяризація літератури – екранізації можуть стимулювати інтерес до прочитання літературного оригіналу. Це може включати в себе: скорочення або комбінування сцен, а також зміну локацій чи часових рамок подій [Vergara 2015, p. 160; Медвідь 2022, с 58–63].

Дослідження екранізацій фокусується на передачі стилю оригіналу, зміні художніх образів, а також інтерпретації сюжетних ліній у новому форматі. Основною ціллю дослідження екранізації є порівняння між літературним твором і його адаптацією. Вивчання як кінематографічні засоби музика, монтажу та кадрування впливають на передачу тематики твору. Також дослідження реакції глядачів на адаптацію та її вплив на сприйняття оригіналу. Кінематографісти повинні адаптувати твір з урахуванням вимог для показу фільму. На цих людях полягає відповідальність за вибір ракурсів камери, робота з освітленням та кольором, музики. Всі ці фактори суттєво впливають на інтерпретацію сюжету та образів персонажів [Barsam 2021, p. 211–270].

Адаптація – це форма екранізації, яка фокусується на відповідності між оригіналом і його кіноінтерпретацією. Вона може включати зміну структури сюжету, додавання візуальних ефектів або змін, які забезпечують сприйняття аудиторією в контексті кінофільмів. Адаптація є екранізацією, але не кожна екранізація є адаптацією.

Основні елементи адаптації:

– Зміна структури сюжету - це може бути скорочення або поєднання різних сцен, зміна хронології, заміна персонажів та видалення другорядних сюжетних ліній або персонажів. Можна взяти до прикладу фільм «Голодні ігри» режисера Гері Росса. У екранізації першої частини трилогії «Голодні ігри» Сюзанн Коллінз, було застосовано кілька ключових методів зміни структури сюжету. У книзі «Голодні ігри» велика частина сюжету зосереджена на описі світу, переживаннях та внутрішніх монологах головної героїні Катнісс Евердин, події книг описуються від самої Катнісс. У книзі Катнісс дуже велику увагу переділяє опису підготовки до ігор. Вона детально розповідає про тренування та про її стосунки з іншими учасниками. У фільмі майже не було показано періоду підготовки до ігор, та було зображено розвиток стосунків головної героїні лише з двома учасниками. Літературний текст має багато вторинних персонажів і сюжетних ліній, які краще

розкривають життя як у Капітолії, так і в дистриктах, а також показують існування переможців Ігор. Наприклад, персонаж Гейл, хоча і є важливим героєм для розвитку Катнісс, в адаптації отримує мінімум сцен, що значно обмежує його вплив на сюжет [Hutcheon 2006, p. 178].

– Додавання візуальних і аудіо ефектів - кінематограф використовує технічні засоби для створення атмосфери такі як: комп'ютерна графіка, звукові ефекти, музичне супроводження. Фільм «Хроніки Нарнії: Лев, чаклунка і шафа» режисера Ендрю Адамсона, є чудовим прикладом використання візуальних та аудіальних ефектів для створення фантастичного світу. Так як більшість персонажів були лісові та чарівні істоти для їх зображення комп'ютерну графіку. Одним з головних персонажів є лев Аслан, його було створено за допомогою комп'ютерної графіки, Аслан – лев котрий міг розмовляти. Його очі дуже виразні, через них він показував свої внутрішні почуття та переживання. Також комп'ютерну графіку застосовували для створення казкового світу та ландшафту. Великий ліс, магічний замок, річки та гори – все це було намальовано за допомогою комп'ютерної графіки. Звукові ефекти відіграють важливу роль для атмосфери цього фільму. У сцені, де Аслан бореться з білою чаклункою, супроводжують звукові ефекти, такі як гуркіт, тріскання льоду та рев Аслана, створює напругу та емоційне піднесення [Block 2008, p. 189–211; Mitchell 2013, p. 35].

– Зміна для культурної адаптації – твори можуть бути адаптованими для певної аудиторії, змінюючи контекст. Фільм «Великий Гетсбі» База Лурмана є прикладом такої культурної адаптації, де класичний роман Ф. Скотта Фіцджеральда зображується у сучасному культурному контексті. Режисер зберігає основні теми роману, але додає нові культурні елементи, що роблять його ближчим до сучасних глядачів. Події відбуваються в Америці 1920-х років, Баз Лурман переносить дію класичного роману у сучасний контекст, зберігаючи класові суперечності, описані в оригіналі. Одна з найважливіших деталей є використовування сучасної музики, яка, не існувала в епоху Джазу. Відомі хіти сучасних виконавців як: Lana Del Rey "Young and

Beautiful", JAY-Z "100$ Bill" та Beyoncé & André 3000 "Back to Black", Sia "Kill and Run". Ці саундтреки створють контраст із класичними елементами 1920-х, що підкреслює культурну адаптацію. Також використовувались комп'ютерні графічні ефекти для створення візуальних сцен, таких як неймовірно розкішні вечірки, що надають фільму футуристичний вигляд [Denton 2024].

Адаптація літературних творів для кіно є дуже тяжкою роботою, оскільки режисери мають балансувати між збереженням оригіналу та відповідністю вимогам кінематографічного формату, це все ускладнюється через обмеження хронометражу, технічні особливості кіно. Кінофільми мають обмежений час, зазвичай від 90 до 180 хвилин. Через це доводиться скорочувати текст, обираючи ключові сцени, які найкраще передають сюжет та ідеї твору. Іноді через скорочування тексту оригіналу, втрачаються сюжетні лінії, це може зменшити глибину історії або спотворити підтекст оригіналу.

Цю ситуацію можна побачити у фільмі «Гаррі Поттер та Орден Фенікс» знятий режисером Девідом Єйтсом. Цей фільм є одним з найяскравіших прикладів скорочення обсягу літературного тексту через обмеження хронометражу, фільм триває 138 хвилин, та адаптує текст книги з 766 сторінок у британському виданні. У книзі велику увагу приділяють політичній діяльності у світі чаклунів та розбіжностям між членами родини Візлі. Персі Візлі відіграє важливу роль у показі політичного конфлікту, його рішення перейти на сторону Міністерство магії замість своєї сім'ї викликає гостру напругу у стосунках із родиною.

Ця подія зображена в літературному оригінал показує глядачам, що розкол суспільства магічного світу, спричинений поверненням Волдеморта. Проте у фільмі ця сюжетна лінія повністю вилучена. Образ Албуса Дамблдора також зазнав змін, у книзі Дамблдор намагається уникати Гаррі, щоб захистити його від зв'язку з Волдемортом. Така його поведінка розкривається через численні сцени та внутрішні монологи Гаррі. Проте у фільми ці нюанси не розкриті в достатній мірі, тільки у кінці фільму глядачі дізнаються чому Дамблдор так дивно себе поводив протягом всього фільму, і це робить

стосунки між Дамблдором і Гаррі менш глибокими. Змінилися і акценти у сюжеті, зосередившися на основних подіях, режисери прибрали або спростили деякі сюжетні лінії, які у книзі були важливим оповненням. Змін зазнало життя та навчання у Гоґвортсі, у книзі багато уваги приділяється тому, як Амбридж захоплює контроль над школою, і як студенти намагаються чинити опір. У фільмі приділяється лише декілька сцен цьому конфлікту. [Dean 2024; Vergara 2015, p. 159].

Літературні твори часто використовують внутрішні монологи та опис думок персонажів, щоб показати їхні переживання, та почуття. Однак у кіно не завжди можливо це повність реалізувати.

Для передачі емоцій та внутрішніх конфліктів у фільмах використовують такі прийоми, як:

– символічні образи;

– мова тіла та вирази обличчя акторів;

– візуальні метафори та музикальний супровід для створення атмосфери.

Гарним прикладом цих прийомів є, фільм режисера Кетрін Хардвік «Сутінки» (2009) створений за романом Стефані Маєр. Книга побудована на внутрішніх роздумах головної героїні Белли Свон. Щоб передати емоційний стан героїні, використовувався метод невербальної комунікації через мову тіла. Белла зазвичай була мовчазна та стримана. У сцені, де вона вперше зустрічає Едварда, актриса опускає очі, невпевнені жести та зміни в тоні голосу, щоб передати збентеження та захоплення Белли. Також у фільмі є прийом із музикальним супроводом, використання саундтреку. “Bella’s Lullaby” Картера Беруелла. Ця пісня грає у сцені де Белла усвідомлює, що закохалася у Едварда [Dean 2024; Vergara 2015 p. 155].

Також ускладнення у процесі адаптації літературного твору, є очікуваннями шанувальників оригіналу. Люди часто очікують максимальної відповідності між текстом і фільмом до найдрібніших деталей, включаючи збереження сюжетних ліній, та зовнішності і поведіни персонажів. Не завжди

фанати задоволені адаптацією, яскравим прикладом є фільм «Темна вежа» (2017) режисера Нікола Арселла, що є адаптацією серії романів Стівена Кінга. Попри свою популярність, не виправдав сподівань своїх прихильників. Шанувальники розкритикували зображення на екрані персонажа Роланда Дескейна, у книгах він є глибоко складним і багатогранним героєм, з багатьма внутрішніми конфліктами. Це робить образ у літературному оригіналі більш людяним для читачів, навіть у жахливих подіях в яких приймає участь Роланд. У фільмі глибина його фігури втрачена, також є відсутнім пояснення його мотивацій, через це глядач не розуміє Роланда і не може йому співчувати. Фанати оригіналу розкритикували фільм ще за те, що екранізація знизила загальну глибину і складність історії. У книзі велику частину приділяють міфології світу, такі як система фракцій, магії, технологій – все це має глибокий філософський сенс. В фільмі, щоб не перевантажити сюжет було дуже спрощено все, що пов’язано з міфологію [Dean 2024; Vergara 2015, p. 158].

Таким чином, екранізація літературних творів у кіно завжди є важким процесом. Вона вимагає від режисера творчого підходу для передачілітературного оригіналу на екран. Ці виклики впливають на вибір стратегії адаптації та глибину її реалізації, що породжує різноманітність форм екранізацій. Екранізація має кілька ключових аспектів, які вивчаються в межах адаптації:

– Пряма адаптація: вона спрямована на максимально точний перенос тексту оригіналу на екран. Це вважається більш класичним підходом у кінематографі бо літературний твір максимально точно передається на екрані [Barsam 2021, 71–119]. Як приклад можна навести фільм «Гордість та упередження» (2005), режисера Джо Райта. Цей фільм є прямим переосмисленням роману Джейн Остін, де режисер зберігає ключові події з оригінального твору. Візуальна стилістика та костюми допомагають передати атмосферу Англії XIX століття. Сам фільм зосереджується на таких важливих моментах, як соціальні обмеження того часу, зображення характерів,

романтичної напруги між головними персонажами, як і у літературному творі. [Geraghty 2008].

– Творча екранізація: у ній дозволяється зміни сюжету або образів. Оригінал можна адаптувати до більш сучасних вимог, це стосується: контексту, образів героїв або подій [Cartmell 2014, p. 85–119]. У кінематографі можна зазначити такий приклад «Володар перстнів» (2001-2003), режисера Пітера Джексона. Хоча фільми дотримувалися сюжету класичних романів Дж. Р. Р. Толкіна, мають в собі суттєві зміни для кращого сприйняття кіноаудиторією. Це приклад адаптації, яка зберігає дух і стиль оригіналу, але при цьому деякі сцени були значно скорочені або змінені для покращення наративної динаміки, а персонажі отримали додатковий розвиток [Hammond, Scull 2005, p. 851–872].

– Транспозиція: може переносити з оригінального твору в інший часовий або просторовий контекст. Транспозиція допомагає досліджувати нові теми зберігаючи при цьому основні риси оригіналу. Цей підхід передбачає перенесення сюжету або персонажів в інший час або простір. Такий тип екранізації зазвичай використовують для літературних творів, де головною метою є передача основних ідей, тем або проблематики, а не точне відтворення сюжету. Це дозволяє адаптувати твір таким чином, щоб він був доступний для ширшої аудиторії, зберігаючи при цьому глибину оригінальних ідей [Cartmell 2014, p. 385–386]. Це дуже добре видно у фільмі «Ромео + Джульєтта» (1996), режисер Баз Лурман. В основі цього фільму п’єса Вільяма Шекспіра, режисер Баз Лурман залишив оригінальний шекспірівський текст, але переніс події у сучасність. У фільмі є велика кількість екшен-сцен та яскраві візуальні образи, що роблять його більш сучасним і доступним для аудиторії. Тут зображуючи конфлікт між двома родинами та вічною трагедією кохання як і у п’єсі, проте використовуючи сучасні реалії.

Екранізація є складним процесом інтерпретації тексту. Для правильної адаптації літературного твору важливо не лише зберігати основні ідеї та теми,

а й глибоко розуміти кінематографічні та культурні аспекти. Це включає в себе дослідження тексту, щоб зрозуміти його суть та контекст, а також врахування особливостей аудиторії та культури, до якої твір адаптується. Завдяки монтажу, музиці та акторської гри, для перенесення літературного оригіналу на екран, адаптація може змінити емоційний стан глядача.

Для трансформування літературних текстів у візуальні образи для кіно використовується семіотичний переклад. Це передбачає трансформацію змісту та зміни у формі подачі та використанні символів. Теорія Чарльза Пірса є фундаментом для розуміння семіотичного перекладу, його теорія семіозису стала основою для вивчення перекладу процесу створення, оскільки вона описує, як знаки функціонують у комунікації та змінюють своє значення в нових контекстах. Чарльз Сандерс Пірс є одним із засновників сучасної семіотики - науки про знаки та процеси, пов’язані з їх створенням, передачею та інтерпретацією. Семіозис – це процес створення значень через взаємодію знаків, де кожен знак набуває нового значення завдяки контексту і взаємодії з іншими знаками.

Ключові принципи семіозису:

1. Контекстуальність – значення залежить від контексту використання знака. Однаковий знак може мати різне значення в різних культурах або обставинах.

2. Динамічність – значення знаків змінюється з часом.

3. Ітеративність – процес семіозису є повторюваним, знак може отримати нове значення.

Одним із засновників сучасної семіотики, є Чарльз Пірс, який і застосовував вперше поняття «семіозис». Кожен знак створює інтерпретанта (значення), який, у свою чергу, може стати новим знаком. Цей процес Чарльз Пірс назвав «нескінченним семіозисом», основою для міжсеміотичного перекладу. Проблема семіозису є однією з центральних у семіотиці. Головним принципом теорії є те, що процес семіозису ніколи не завершується. Кожне значення, створене знаком, може бути інтерпретоване знову, створюючи нові

значення у нових контекстах. Як приклад можна навести кінофільм, створений на основі літературного твору, котрий сам стає предметом для інтерпретації, такі, як критика, фанатські теорії або нові адаптації. Також якщо подивитися на літературні твори, то можна помітити, що кожен текст можна інтерпретуватися залежно від епохи, культури та особливості читача [Медвідь 2022, с 58–63; Gorlée 2022, p. 176].

Вчений визначає структуру, що складається з трьох компонентів:

– представник (Representamen): форма знака (слово, символ, зображення), яка виступає носієм інформації;

– об’єкт (Object): реальна або уявна сутність, до якої знак відноситься;

– інтерпретант (Interpretant): Значення або концепція, що виникає у свідомості реципієнта під час сприйняття знака.

Чарльз Пірс вважав, що знак може копіювати об’єкт (іконічний знак), вказувати на нього (індексальний знак) або символізувати його через умовний зв’язок (знак-символ). Через це було створена класифікація знаків за трьома групами: знаки-копії (іконічні), знаки-ознаки (знаки-індекси), знаки-символи. Теорія Чарльза Пірса дає нам зрозуміти, що семіотика – це не лише теорія про знаки, а й інструмент для аналізу комунікації та адаптації у будь-якому контексті.

Сучасний кінематограф використовуючи семіотичний переклад базується на принципах Пірса:

– візуалізація тексту – трансформація літературного сюжету в аудіовізуальний формат;

– символізм - використання знакових систем для передачі значення, яке у тексті виражається словами;

– культурний контекст – адаптування знаків до культурної реальності, у якій функціонує фільм [Медвідь 2022, с 58–63; Gorlée 2022, p. 167].

Загалом, екранізація є сильним засобом інтерпретації, що дозволяє не тільки передати оригінальний зміст, а й додати нові роздуми до літературного твору через візуальні, звукові та драматичні прийоми.

1.3 Жанр аніме та його різновиди

Аніме – жанр кінематографу, який виник у Японії. Він з'явився на початку XX століття, і представляє оригінальне поєднання кінематографічних прийомів з мистецтвом ілюстрації. Це форма анімації зі своєю специфічною візуальною стилістикою, яка характеризується яскравими кольорами. Аніме складається не лише з окремих короткометражних фільмів, а може представляти собою і повнометражні фільми та серіали. Не дивлячись на те, що аніме належить до мультиплікаційного мистецтва, воно не обмежується лише дитячою аудиторією. Дуже часто в сюжеті аніме можна побачити розкриття складних та незвичайних тем. Він може бути представленим у вигляді як: екшену, романтичного твору, комедії, фантастики, фентезі та жахів.

Основоположником сучасного аніме був Осаму Тедзука, який створив серію аніме "Astro Boy". В основу цього аніме лягла його манга "Astro Boy" (японською Tetsuwan Atomu) котра дебютувала у 1952 році, а вже у 1963 році з'явилась її екранізація. Аніме-версія стала першим широко відомим японським телевізійним аніме-серіалом, який заклав основи для розвитку сучасного аніме. Астро Бой – це андроїд, створений вченим Тенмо Асато, після того як його син загинув в автокатастрофі. Андроїд має надлюдські здібності а також в нього вбудована програма, що надає йому емоції і моральні цінності. Через розкриття важливих тем "Astro Boy" стає символом надії у світі, де люди і роботи живуть разом. "Astro Boy" став не лише культурним символом Японії, а і започаткував еру аніме, змінивши японську та міжнародну популярну

культуру. Астро вважають символом відродження Японії після війни. Він поєднує нові технології в повсякденному житті. Аніме показує страх та надію людей щодо інтеграції нових технологій у їхнє повсякденне життя. Плід мистецтва Осаму Тедзука змінив світ, і став основою для багатьох сучасних аніме і манги [Warren 2024; Schodt 2007, p. 15].

За своє життя Осаму Тедзука створив більше 700 манга-серій і понад 500 епізодів аніме. За його вплив на розвиток аніме та манги, він отримав титули «Батько манги» та «Бог манги». Запровадивши нові стилі у цьому жанрі кінематографу, Осаму Тедзука розкривав у своїх роботах соціальні проблеми, такі як людські цінності, етичні питання, війна, расизм, етика технологій і ставлення суспільства до роботів. Автор “Astro Boy” поєднав елементи розваги та освітні аспекти, створюючи мультсеріал, який не лише захоплює глядачів, але й інформує їх про важливі соціальні та технологічні питання [Astro Boy 2024].

Аніме є неповторним форматом мистецтва, який поєднує традиційні японські культурні елементи та інноваційні технології анімації. Важливим аспектом аніме є здатність адаптувати будь-які теми, від романтичних стосунків та пригод до філософії й соціальних проблем. Аніме не тільки орієнтується на дитячу аудиторію , воно здатне охоплювати складні й глибокі теми, такі як ідентичність, війна, технології, штучний інтелект і релігія [Zaini 1996, p. 45–65]. Аніме відрізняться своїм візуально-художнім стилем, в якому використовуються яскраві кольори та акцент на деталях. Особливості графіки аніме:

1. Однією з особливостей є незвичайна зовнішність персонажів, які мають дуже великі очі. Деталізовані очі передають емоції персонажів, їх думки. Загально відомим є той факт, що аніме відрізняється своєю графікою від будь-якиї інших анімаційних стрічок. Саме це проявляється у зображенні м’яких рис, форми рота, положення брів, маленький ніс та підборіддя. Герої аніме проявляють дуже яскраві емоції на зовнішні події, які відбуваються навколо, і через це дають глядачам зануритися у ті проблеми та ситуації, які

відбуваються на екрані. Деталізовані міські пейзажі та природні сцени, а також чітко промальовані вітрини магазинів і будівлі, створюють відчуття реалістичності світу, в той час як спрощені персонажі з простими лініями та одягом без зайвих деталей дозволяють глядачу зосередитися на розвитку сюжету, не відволікаючись на зайві елементи.У серіалі “Your Name” Макото Сінкає можна побачити дуже детальне зображення міських пейзажів та природи, вітрин магазинів, будівель проте самі персонажі зображені мінімалістично, та одягнені у простий одяг без великої кількості дрібних деталей дозволяють глядачу зосередитися на розвитку сюжету, не відволікаючись на зайві елементи [Norris 2009, p. 236–240; Steffens 2023, p. 13].

2. Наступною рисою яка відрізняє аніме від інших видів мультиплікації є надзвичайний акцент на яскравих кольорах. Для досягнення не лише естетичного, а і емоційного ефекту автори аніме використовують яскраву палітру, таким чином роблячи занурення глядача у анімаційний світ. Кожен колір має своє семантичне навантаження і використовується для передачі емоційного стану героїв та для створення конкретного настрою сцени. У своїх роботах Хаяо Міядзакі використовував цю систему для формування конкретного настрою. Одним з прикладів який можна навести є мультфільм “My Neighbor Totoro”, використовуючи сині кольори вночі, Міядзакі зображував одного зі своїх головних героїв Тоторо, це підкреслювало зв’язок героїв із магічним світом. У іншій відомій картині Хаяо Міядзакі “Castle in the Sky” використовується зелений колір, котрий є присутнім у більшості сцен та пов’язаний із магічним островом Лапута. Цей колір акцентує на гармонію людини з природою [Norris 2009, p. 246–248; Steffens 2023, p. 21].

3. Наступним елементом візуального ряду аніме є деталізовані фони, які використовуються для відтворення атмосфери. Ця увага до деталей сприяє створенню глибини сцени та покращує її естетику. Наприклад, відома студія Ghibli використовує детально промальовані фони, які нагадують картини. Зокрема у фільмі “Spirited Away” Хаяо Міядзакі створює зображення приміщення бані Юбаби як великий багатошаровий будинок, з детально

промальованим інтер'єром, який передає дух японської архітектури. Зображення саме типових японських природних пейзажів допомагає зануритись у культуру стародавньої Японії. [Norris 2009, p.180–200; Steffens 2023, p. 45].

4. Символічність та іконографія в аніме виконує роль візуального тексту. Кожен елемент має символічне або метафоричне значення, посилюючи емоційне та художнє інтерпретацію. Це може відображатися у дизайні персонажів, стилістиці та композиції сцен, та створювати багаторівневі образи для глядачів. Як приклад символічності візуальних елементів можна зазначити роботу із тонами та світлом. Промінь світла часто символізує надію. Цей прийом можна побачити у серіалі "Your Name" Макото Сінкає, промінь світла є символом зв'язку між головними персонажами котрі, перебувають у різних часових вимірах. Звертаючи увагц на серіал "Death Note" Цугумі Оба, то можна виявити роботу з темними тонами. Темні кольори передають глядачам відчуття небезпеки та моральної напруги головних героїв. Розглядаючи іконографію як візуальний код в аніме, можна зазначити, що він працює як набір повторюваних символів або образів, що відображають культурні або історичні контексти. Традиційними японським символами є елементами культурної ідентичності, такі як сакура або кімоно. Сцена з пелюстками сакури у "Spirited Away" Хаяо Міядзакі зображує трансформацію та підкреслює швидкоплинність подій. Сьогднішніми символами можуть бути міські пейзажі або неонові вивіски, все це відображає урбаністичний стиль життя людей. Такий метод можна побачити у "Ghost in the Shell" Мамору Осії, аніме показує нам дивовижний міський пейзаж наповнений кольоровими вивісками. Це передає ідею життя людей у світі наповненому технологічним прогресом проте позбавленим душевної теплоти [Norris 2009, p. 241–247; Steffens 2023, p. 16].

Варто відзначити що попри усі спільні риси аніме як вид мультиплікації має власну внутрішню жанрову диференціацію. Ця диференціація

відбувається на основі тематики та цільової аудиторії. В узагальненому вигляді аніме представлено наступними жанрами:

1. Шонен (Shonen) – це жанр який представляє екшн і пригоди. Є популярним серед молодих хлопців. Відомим прикладом аніме цього жанру є “Naruto” (1999–2014) автора Масасі Кісіміто, в якому розповідається історія про молодого ніндзя. Наруто Узумакі, стикається з різними викликами долі та долає перешкоди на шляху, і іде до своєї мети - стати найсильнішим ніндзя [Smith 2024].

2. Шоджо (Shojo) – цей жанр представляє романтичні стосунки. Є популярним серед дівчат. Популярний серіал минулого століття – “Sailor Moon” (1992–1997) автора Наоко Такеуті. Це історія про дівчину Усагі Цукіно, яка є реінкарнацією воїна Сейлор Мун. Як воїн вона повинна захищати Землю від темних сил. Зі своїми друзями вона бореться зі злом, та водночас проживає труднощі підліткового віку [Lee 2016].

3. Сейнен (Seinen) – цей жанр зазвичай зображує роздуми на філософські теми. Аніме автора ідеї Суі Ісіда “Tokyo Ghoul” (2014-2019) та режисера Моріта Шюхей. Канекі Кен був звичайним студентом, проте після нещасного випадку він потрапив у лікарню. Виявилось що лікар пересадив йому органи гуля (істоти, яка виглядає як людина і має надлюдські здібності, проте їм потрібно їсть людей щоб виживати) тому Канекі став напівлюдину-напівгулем. Він намагається знайти своє місце у житті, бо вважає що, не може бути ні частиною людського світу, так як вже не є повність людиною, а також не може бути у середовищі гулів, бо він лише наполовину гуль.

4. Меха (Mecha) – у цьому жанрі увага зосереджується на битвах роботів та технологіях. “Neon Genesis Evangelion” (1997-2021) режисера Хідєакі Анно. Підліток Синдзі Ікарі стає пілотом, щоб захистити Землю від таємничих істот, відомих як «Янголи». Хлопець намагається подолати психологічні травми та шукає сенс свого життя [Tong, Khattab 2008, p.137–140].

5. Ісекай (Isekai) – цей жанр аніме розповідає нам історію, де головний герой потряпляє у іншиц світ, або перероджується. Він є популярним серед

підлітків. Яскравим прикладом цього жанру є “Sword Art Online” (2012-2022) автора Рекі Кавахара та режисера Ітo Томохіко. Головні персонажі потрапляють у світ гри, проте, якщо з ними щось трапиться у тому світі, то вони помруть і у реальному світі. Головний герой - Кіріто намагається знайти спосіб, як вибратися з такої гри [Iwasaki 2019, p. 88–104; Fujiwara 2021, p. 56–72].

6. Джосей (Josei) – цей жанр зазвичай показує реалістичні події життя та складні драматичні ситуації, пов’язані з життям дорослих людей. Аніме “Nana” (2006–2007) режисера Моріо Асака та автора Ай Ядзава є гарним прикладом цього жанру. Події аніме починаються у потязі до Токіо, де знайомляться дві дівчини – головні героїні, яких обох звуть Нана. Кожна з них їде до Токіо, щоб здійснити свою мрію. Одна з героїнь мріє про музичну кар’єру, а інша героїня про те щоб знайти своє кохання кохання. Сюжет фокусується на складнощах дорослішання [Kinsella 2000, p.289-315; Thompson 2020, p.111–126].

В аніме використовується нелінійний наратив, це дозволяє зануритись у атмосферу та тему картини. Необхідно звернути увагу на те, що аніме, це не завжди самостійний твір, часто аніме представляє собою екранізацію манги. Манга – це японські комікси, що мають особливий стиль малювання та розповіді. Інтерпретація аніме передбачає адаптацію оригінальних манг, книг, телесеріалів або фільмів. Перетворення манги та книг в аніме є складним процесом, що включає відбір ключових елементів сюжету та створення візуального стилю, який передає атмосферу оригіналу. Для формування манги автори мають необмежений простір для візуалізації деталей, але аніме може обмежуватись кількістю серій та бюджетом. Через це більшість текстів використанних для адаптацій можуть зазнати значну кількість скорочень або змін у сюжеті.

Такі зміни можна побачити у адаптації манги “Tokyo Ghoul” (2011-2014) Суі Ісіда. Манга “Tokyo Ghoul” має детальну художню стилістику, котра відображає страх та тривожність головного героя. Аніме зберегло багато

візуальних елементів як в оригіналі , але вони надали більш яскраві кольори та анімаційні ефекти, що вплинило на відчуття жаху і напруги, які присутні в манзі. У другому сезоні автори відійшли від оригінальної історії та змінили сюжет. Однією з ключових змін сюжет є вибір головного героя. В аніме версії Канекі приєднується до ворожої організації Aogiri Tree, терористичної групи гулів. А у манзі Канекі не перейшов на бік зла, він створив власну групу для захисту своїх друзів і людей у боротьби проти Aogiri Tree. Ця деталь дуже відрізняє Канекі з манги, та аніме і робить більш не зрозумілим, та спірним персонажем для глядача. Через такий хід авторів сюжет другого сезону є досить нелогічним, бо повністю перекреслює моральні цінності головного героя. Такі значні відхилення від манги дуже вплинули на загальне сприйняття історії.

Зазвичай, аніме є екранізацією манги, але окремим блоком для аніме є кінострічки в яких екранізуються твори інших культур. Відомі літературні твори можуть бути основою для аніме. До числа таких адаптацій належить «Божественної комедії» Данте Аліг'єрі, котра має свою аніме екранізацію "Dante's Inferno: An Animated Epic" (2010) Віктора Кука та Майка Диса. Розкриття теми моральності, гріха, божественного покарання та спасіння своєї душі, все це притаманно літературному твору, і аніме версії. Літературний твір написаний у формі поеми, а адаптація була наділена сценами екшену, де акцент зроблено на битвах і візуальному зображенні кіл пекла. Головний герой аніме є Данте. Протягом сюжету він подорожує через дев'ять кіл пекла, спостерігаючи за покараннями грішників що страждають через їхні гріхи. В аніме Данте зображують воїном, котрий бореться з монстрами та демонами, які представляють собою гріхи, він виконує свою місію, врятувати кохану Беатріче з рук Люцифера. В екранізації дуже детально, є графічне зображення пекла, кожне коло має унікальний стиль більше фокусуючись на фізичному вимірі пекла, а не на його символічному значенні. Задля більшого почуття напруги та тривожності режисери використовували контрастні кольори, такі як червоний і чорний, для підкреслення відчуття страху. Музичний супровід

надає глядачам почуття тривожності, у багатьох сценах можна почути крики грішників, котрі також навіюють страх. Отже, через свою динаміку та зосередження на екшні, аніме не розкриває таких філософських і моральних тем, як у літературному оригіналі.

Ще одним гарним прикладом використання іншого відомого літературного твору з європейської культури, п'єса Вільяма Шекспіра «Ромео і Джульєтта». На основі цієї п'єса був створений аніме-серіал "Romeo × Juliet" (2007) режисера Ойдзаки Фумітосі. Як і у Шекспіра, на центральному місці є історія кохання Ромео та Джульєтти, що належать до ворожих родів. Це зберігає основну ідею конфлікту і неможливості бути разом через соціальні бар'єри. Проте, події аніме відбуваються у вигаданому світі Нео-Вероні, літаюче місто, яке існує в альтернативній реальності. Такий підхід додає відчуття глядачу казки. Головними героями, як і в оригінальному творі є Ромео і Джульєтта, хоча їх персонажі зазнали змін, у екранізації Джульєтта належить до знищеного роду Капулетті, через це вона змушена приховувати свою справжню особистість, виступаючи як «червоний вершник», що бореться за справедливість. А родина Монтеккі зображена узурпаторами, які силою захопили владу над містом. Це додає політичний контекст, якого немає у оригіналі Шекспіра. Також було додано нових персонажів, як Корделія та Франческо, які підтримують Джульєтту на її життєвому шляху. Ромео теж відрізняється від свого оригінального прототипу, якщо у п'єсі Ромео діє переважно через свої почуття, то в аніме він показаний як герой, що прагне змінити систему, реформуючи жорстоку політику свого батька, Лаертеса Монтеккі. Саме аніме зміщує акценти з романтичних стосунків на соціальні і політичні проблеми, такі як класова нерівність і боротьба за справедливість. Закінчення історії також є трагічним, підкреслюючи жертву, яку закохані приносять заради свого почуття.

В цій екранізації, у кульмінації історії Джульєтта приносить себе в жертву, стаючи частиною магічної сили, яка зупиняє руйнування Нео-Верони. Її загибель є дуже символічною, вона буквально стає частиною коріння

магічного дерева Ескалус, яке підтримує місто. Ромео намагаючись врятувати Джульєтту і зупинити катастрофу, також стає частиною горя. Він гине разом із Джульєттою, і їхня смерть звільняє магічну енергію, яка стабілізує місто. На відміну від п’єси Шекспіра, де смерть героїв несе відтінок марної трагедії, аніме показує їхню жертву як акт самопожертви заради збереження міста. Це додає елемент надії і відновлення, навіть якщо фінал сумний. І таких прикладів можна привести багато, у практичній частині будем фокусуватися на такому типі аніме, який екранізацією відомого твору європейської культури а саме твір Агати Крісті “The ABC Murders”

РОЗДІЛ 2
ПОЕТИКА РОМАНУ “THE ABC MURDERS” А. КРІСТІ У СУЧАСНОМУ АНІМЕ

2.1 Роман “The ABC Murders” в контексті творчості А.Крісті

Агата Крісті (уроджена Міллер) народилась у 1890 у місті Торкі, що знаходиться на південному узбережжі Англії у графстві Девон. Вона була молодшою з трьох дітей у заможній родині американського фінансиста Фредеріка Міллера та Клари Боммер. Сім’я жила у великому маєтку, де Агата мала змогу з раннього дитинства розвивати свої творчі здібності. Агата отримала домашню освіту, що було звичайним для дівчат із заможних родин того часу. З раннього віку Крісті проявляла інтерес до літератури [Osborne 2001, p. 327].

У 1914 році Агата вийшла заміж за Арчибальда Крісті, пілота Королівського льотного корпусу. У них народилася донька Розалінда. Під час Першої світової війни Агата працювала медсестрою у військовому шпиталі, а пізніше асистенткою в аптеці. У цей період життя вона дізналась багато з хімії, що пізніше допомогло їй створювати сюжети в яких основним засобом здійснення злочину є отрут.

У цей період вона почала писати детективний роман “The Mysterious Affair at Styles” [Curran 2009, p. 376]. Роман був завершений у 1916 році, проте опублікований лише у 1920-му, після кількох відмов видавців. У1930 році Агата знову вийшла заміж за археолога Макса Маллоуена, Агата часто супроводжувала чоловіка в археологічних експедиціях, що надихнуло її на створення декількох творів із близькосхідним колоритом, таких як “Murder in Mesopotamia” 1936 року [Thompson 2020, p. 157; Barnard 1980, p. 146–183]. У 1971 році Агата Крісті отримала титул “Dame Commander” від королеви

Єлизавети II за заслуги в літературі. На момент її смерті в 1976 році її книги були продані тиражем понад 2 мільярди екземплярів і перекладені понад 100 мовами. Крісті залишається однією з найпопулярніших письменниць усіх часів [Curran 2009, p. 245].

За своє життя Агата Крісті написала 66 детективних романів і 14 збірок оповідань, а також 6 романів під псевдонімом Мері Вестмакотт. Її найвідоміші твори включають “Murder on the Orient Express” 1934, “And Then There Were None” 1939 та “The ABC Murders” 1936. Авторка створила двох культових персонажів - Еркюля Пуаро, бельгійського детектива, і міс Марпл, проникливу літню жінку-аматорку. Ці персонажі і донині є популярними у сучасному світі [Makinen 2006, p. 135–146].

Агата Крісті створила свій, неповторний стиль написання класичних детективних творів, який став джерелом для натхнення послідовників. Її твори мають ретельно продуману структуру, яка поступово розгортається, залучаючи читача до інтелектуальної гри розуму. Основою творів Крісті, є складна структура сюжетів. Головна лінія часто супроводжується другорядними історіями, які додають складності у розслідуванні. Її романи мають продуману інтригу, яка тримає в напрузі до останньої сцени, авторка майстерно вплітає декілька рівнів загадок у свої сюжети.

Головною особливістю її творів є несподівані фінали, які змушують читача переглянути весь сюжет під новим кутом [Knight 1980, p. 136]. Як приклад можна навести її роман “Murder on the Orient Express”, де присутня багаторівнева інтрига. Така структура змушує читача постійно змінювати свої припущення. Завдяки цьому читачам здається, що вбивця діяв самостійно, але врешті-решт з’ясовується, що всі пасажири вагона причетні до злочину.

У романах авторка фокусується на людській психології. Зазвичай кожен злочинець з її твору має свій мотив, який часто пов’язан зі складними емоціями: жадібністю, заздрістю, ревнощами або бажанням помсти. Це створює ефект емоційної залученості, посилюючи напругу сюжету [Makinen 2006, p. 129]. Гарним прикладом використання психологічних прийомів у

книзі “Death on the Nile”, де мотив злочинців розкриваються через ревнощі та жагу до влади. Крісті показує, як пристрасть любовного трикутнику та заздрість можуть штовхнути людину до жорстоких рішень.

Іншою особливістю її стилю письма є закриті простори і обмежене коло підозрюваних. Зазвичай події відбуваються у закритих просторах: потягах, маєтках, на островах. Це створює відчуття ізоляції, де кожен персонаж опиняється у фокусі уваги і певний час перебуває під підозрою. Такий підхід посилює відчуття інтриги та дозволяє сконцентрувати увагу читача на взаємозв’язках між діючими особами, підводячи його до спроби розгадати загадку самостійно [Curran 2009, p. 324]. У творі “And Then There Were None” дія відбувається на ізольованому острові, де група людей поступово стає жертвами таємничого вбивці. Ця ізоляція та обмежене коло персонажів створюють атмосферу клаустрофобії.

Читаючи роботи Крісті, можна сказати що, вона наче грає із читачем. Авторка залишає приховані підказки та деталі, які уважний реципієнт може використати для розгадування таємниці до фіналу. Це посилює емоційну інтригу і робить її романи захопливими [Barnard 1980, p. 151–153]. Гарним прикладом гри автора з читачем є твір. “The Mysterious Affair at Styles”, де Крісті залишає підказки, які дозволяють уважному читачеві випередити Пуаро. Наприклад, деталі, що стосуються рецепту отрути, можуть бути проаналізовані для виявлення вбивці [Barnard 1980, p. 167].

Стиль Крісті відзначається лаконічнийм, вона уникає довгих описів, зосереджуючись на важливих деталях. Її тексти можна легко прочитати, але водночас ці тексти залишають простір для уяви, що сприяє зануренню в атмосферу твору [Osborne 2001, p. 125]. Агата Крісті застосовує свій особливий стиль у творі “The Case of the Middle-Aged Wife”, так читач занурюється у трагедію головної героїні Марії, яка відчуває себе забутою у шлюбі, робить вона це через ключові діалоги між героями та змалювання невеликих деталі, щоб показати психологічний стан персонажа.

У своїх творах Агата Крісті використовувала універсальні теми, такі як соціальна нерівність, сімейні конфлікти, кохання та зрада. Це робить її книги актуальними для читачів різних епох і культур [Curran 2009, p. 156–162]. Важливу тему, як сімейна тиранія розкривається у творі “Appointment with Death”. Проблеми з матір'ю - деспотом стає центром сюжету, і навколо цього вибудовується історія боротьби за свободу [Makinen 2006].

Наступний твір “The ABC Murders”, був опублікований у 1936 році. Коли авторка писала цей твір, її літературна кар'єра вже перебувала на піку, а публіка прагнула нових ідей у детективному жанрі. Ідея для “The ABC Murders” виникла під впливом зростаючої під впливом підсиленню уваги до серійних злочинів і кримінальних новин того часу. У міжвоєнний період у Великій Британії почав розвиватися інтерес до злочинності. Її твори вирізняються складними сюжетами, несподіваними фіналами та глибоким аналізом людської природи. Будучи свідком оприлюднених справ, авторка вирішила у своєму романі відобразити ці тенденції, та показати злочинця який керований мотивом помсти та власної жадібності.

Цей твір знаменував собою відхід від традиційних формул детективних романів Крісті, адже презентує не один злочин, а серію вбивств. Особливістю “The ABC Murders” є те, що містить серію вбивств, котрі не пов'язані між собою, ані соціально, ані географічно. Агата Крісті запропонувала особливу структуру детективу, за якою можна наглядати. Ця структура, дозволяє читачу постійно спостерігати за процесом розслідування, але в підсумку виявляється, що не все так очевидно, як здається на перший погляд. Посилаючись на дослідження Джона Керрана, “The ABC Murders” відрізняється тим, що вперше в літературі Крісті вводить у центр уваги не тільки детективний процес, але й саму психологію злочинця та розбір його мотивів [Curran 2009, p. 237-245].

У цьому романі Агата Крісті знов повернулась до персонажа Еркюля Пуаро, з яким вона вже мала великий успіх у попередніх своїх роботах. Авторка хотіла приділити більше уваги взаємодії Еркюля Пуаро з його другом

і біографом Артуром Гастінгсом для урізноманітнення сюжету. Крісті демонструє контраст між методичною логікою Пуаро та більш емоційним підходом Гастінгса. Їхня спільна праця в романі додає гумору та людяності. Важливим моментом стала ідея зробити Пуаро більш особистісно вразливим, та дозволило зосередитись на його психологічному портреті [Osborne 2001, p. 215; Curran, 2009, p. 189–197; Barnard 1980, p. 138].

Роман “The ABC Murders” має кілька характерних відмінностей від інших творів Агати Крісті, що робить його особливим у контексті її творчості. У творі “The ABC Murders” Агата Крісті вперше експериментує зі стилем серійного вбивці, який обирає випадкових жертв. Через те, що вбивства відбуваються у різних містах та не мають між собою очевидного зв'язку, ставлять перед детективом нові виклики, адже злочинець не прив'язаний до конкретного місця або соціального кола.

Важливий елемент цього роману полягає в методі, який Крісті використовує для розкриття головної загадки. Авторка не приховує всі подробиці до самого кінця твору, а натомість залишає їх відкритими, поступово даючи читачеві більше інформації протягом розповіді. Це означає, що читачі знають більше про злочинця, ніж сам детектив, Еркюль Пуаро, що створює цікаву динаміку напруги і несподіваного розв’язку. У творах Агати Крісті локації часто мають обмежений характер, що підкреслює інтимну атмосферу і дає можливість зосередитись на персонажах і їхніх діях. Проте у романі “The ABC Murders” події охоплюють кілька міст, що додає відчуття масштабності детективної інтриги [Knight 1980, p. 139; Osborne 2001, p. 211].

Цей роман став важливим етапом у розвитку детективного жанру, та набув глобальної популярності, яка зберігається до сьогодні. Він увійшов до списку класичних творів світової літератури. З моменту публікації в 1936 році, “The ABC Murders” був перекладений на багато мов, що зробило його доступним для широкої міжнародної аудиторії. Це один з найвідоміших творів, який здобув величезний успіх серед читачів.

2.2 Інтепритативний потенціал роману “The ABC Murders”

“The ABC Murders” має багато адаптацій, що також сприяло його популярності. Зокрема, його адаптували у аніме серіалі детективного жанру “Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple” режисера Наохіто Такахасі. “Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple” – аніме-серіал, який був випущений в 2004 році студією TMS Entertainment, заснований на творах Агати Крісті, зокрема на персонажах Еркюля Пуаро та міс Марпл. Ця адаптація застосовує класичні елементи детективів Агати Крісті та анімаційну культуру Японії. Серіал поєднує детективні історії з відомих творів Крісті, таких як Міс Марпл та Пуаро, про зображений у специфічній для аніме графіці. У центрі сюжету – розслідування, які ведуть два знакових персонажі: Еркюль Пуаро, бельгійський детектив із винятковими навичками логічного мислення, і міс Марпл, літня жінка, яка часто розкриває злочини завдяки своєму знанню людської сутності.

У романі сюжет зосереджений на розслідуванні серії вбивств, що супроводжуються загадковими листами від злочинця. Аніме-адаптація додає нові елементи до цього сюжету. Для аналізу особливостей переосмислення сюжету роману “The ABC Murders” у сучасному кінематографі необхідно детальніше порівняти архітектоніку оригінального літературного твору та його анімаційну адаптацію. Спочатку потрібно окреслити характер сюжету твору-першоджерела. Сюжет цього детективу, хоча й у зміненому вигляді, з’являється у різних адаптаціях. Особливий інтерес до цього твору проявився в епоху постмодернізму, коли у другій половині XX – на початку XXI століття з’явилися екранізації такі, як фільм “The Alphabet Murders” (1965) режисера Френка Тешліна та телесеріал “Agatha Christie's Poirot” (1992) Ендрю Гріфітса [Bunson 2000, p. 115–116]. Серед найпомітніших – анімаційний серіал “Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple” (2004 р.), який візуально та сюжетно переосмислив роман для японської аудиторії, а також інші сучасні

кінематографічні інтерпретації, що забезпечують популярність твору серед нової аудиторії.

Очевидно, що цей твір класичної літератури залишається актуальним у сучасну світі. Розвиток подій у романі “The ABC Murders” є динамічним. У центрі сюжету – детектив Пуаро, який детально аналізує кожен лист від загадкового злочинця. Складність сюжету полягає в тому, що, хоча злочини виглядають ізольованими на перший погляд, вони пов’язані між собою через хитрий маневр злочинця, який використовує алфавітну схему вбивств як відволікання від основного мотиву. Як зазначено в романі: “*Poirot felt that the ABC murders were more than just random killings. Each letter in the alphabet was carefully chosen, yet each murder was interconnected by a deeper, more sinister plan*” [Christie 2024].

Розслідування розпочинається з того, що Пуаро отримує лист від невідомого “A.B.C”. У цьому листі автор кидає виклик Еркюлю Пуаро, щоб він розгадав злочин який трапиться у місті Андовер (Andover) на при кінці місяця: “*Poirot rose from his chair and opened the letter. He looked at it for a moment, and then handed it to me, saying: 'I have received a letter, Hastings. A letter from a certain A.B.C., who informs me that a crime is about to be committed. A crime in Andover*” [Christie 2024]. Цей лист стає початком для серії подій, де Пуаро поступово розкриває мотивацію злочинця. Невдовзі після цього стається вбивство, і Еркюль Пуаро вирушає до Андовера для розслідування. Жертвою стала Еліс Ашер (Alice Ascher), вона була літньою жінкою, яка володіла тютюновою крамницею. Її вбили тим, що нанесли смертельний удар по голові у власному магазину. Біля тіла жертви лежала книга з розкладом поїздів: “*The body of Alice Ascher was discovered in her shop. She had been killed with a blow to the head, and the letters 'A.B.C.' were found nearby*” [Christie 2024]. Розвиток подій йде стрімко, після вбивства першої жертви, Еркюль Пуаро отримує другий лист: “*Dear Mr. Poirot, Well, it’s happened. What do you think about that? And more to come. It’s too easy! Try and stop me in Bexhill-on-Sea, on the 25th.’ Signed, ABC*” [Christie 2024]. Після цього Пуаро вирушає до Бексгілл-

на-Морі (Bexhill-on-Sea), де було знайдено тіло молодої жінки на ім’я Бетті Барнард (Betty Barnard). Її задушили поясом, а біля тіла виявили алфавітний довідник: “In Bexhill, a young woman, Betty Barnard, was found strangled. The letters 'B.B.' were found near the scene.” [Christie 2024].

Згодом події переносяться до Черстона (Churston), де стається чергове вбивство. Сер Кармайкл Кларк (Carmichael Clarke), заможний чоловік, стає третьою жертвою. Його знаходять мертвим у кабінеті, а поруч знову знаходять алфавітний довідник: “*The third victim, Carmichael Clarke, a wealthy businessman, was found dead in his study. The letters 'C.C.' were written in his blood on the wall*” [Christie 2024]. Пуаро одразу звертає увагу на можливий мотив, пов'язаний зі спадком, адже дружина сера Кармайкла була тяжко хвора, а єдиним спадкоємцем був брат жертви - Франклін Кларк: “*Carmichael Clark had a lot to lose, and his brother Franklin stood to gain a great deal. It made sense to look at the inheritance*” [Christie 2024].

Кульмінацією сюжету стає момент, коли Пуаро викриває Франкліна Кларка як злочинця. Він доводить, що алфавітна схема була лише прикриттям для замаскованого вбивства з метою отримання спадку. Ключовим доказом стає звичка Кларка складати списки, яка збігалася з підготовкою до злочинів: “*The murderer had a personal reason for his crimes. It was not merely an obsession with the alphabet. It was his desire to be noticed and remembered, his vanity that drove him to kill*” [Christie 2024]. У фіналі роману Пуаро збирає всіх підозрюваних і членів родин жертв, щоб викласти свою теорію і остаточно розкрити злочинця: “*Franklin Clarke is a man with many secrets. He is not as innocent as he seems, I think*” [Christie 2024]. Таким чином, роман Агати Крісті демонструє не лише гостросюжетний детектив, але й глибокий психологічний аналіз мотивів злочинця, які ховаються за складною схемою вбивств

На основі книги “Criminal Moves: Modes of Mobility in Crime Fiction” можна виділити ключові аспекти, для аналіз роману Агати Крісті “The ABC Murders”. У книзі “ Criminal Moves: Modes of Mobility in Crime Fiction” аналізується, як злочини та розслідування рухаються через географічний

простір, створюючи напругу між стабільністю закону і хаосом злочину. У “The ABC Murders” це відображається через подорожі Пуаро між містами, що уособлюють алфавітний порядок злочині в [Gulddal, King, Rolls 2019, p. 148–170].

Щодо опису навколишнього середовища у романі “The ABC Murders”, він виконує важливу функцію, оскільки через географічні локації вибудовується структура сюжету. Кожне місце злочину – Андовер, Бексгілл-на-Морі, Черстон – не лише відповідає певній літері алфавіту, але й підкреслює методичність дій злочинця. Ці міста стають елементами складної гри між вбивцею та детективом, де простір використовується для створення відчуття контролю і невідворотності подій. Локус виступає не лише фізичним простором, але й метафоричною картиною, що уособлює методичність.

Події твору відбуваються у 1930-ті роки, що має важливе значення для атмосфери. Цей період відображає міжвоєнну епоху з її соціальними, культурними та технічними особливостями. Зокрема, використання поїздів як основного транспортного засобу у романі підкреслює динаміку подій та створює відчуття постійного руху між різними місцями злочинів: “*As the train sped towards the next destination, Hercule Poirot sat with his eyes closed, piecing together the puzzle in his mind*” [Christie 2024]. Цей елемент дозволяє читачеві відчути зв’язок між локаціями, додаючи атмосферу переслідування. Атмосфера кожного міста, де відбуваються злочини, зображується по-різному, підкреслюючи контраст між їхньою природою та жорстокістю подій.

Андовер зображується як спокійне провінційне містечко, що підсилює шок від вбивства першої жертви, Крісті описує його як “a quiet little town” [Christie 2024]. У Бексхіллі, курортному місті, відчувається певна легковажність та розслабленість, яка різко контрастує із жорстокістю вбивства, Черстон, із його розкішними передмістями та спокійною атмосферою, підсилює трагізм злочину через контраст між очікуваною безпекою і реальністю подій. З кожним новим місцем змінюється атмосфера, що дозволяє зберігати увагу читача. Наприклад, перехід від селищної

буденності Андовера до розкішних передмість Черстона демонструє різноманітність жертв і методів злочинця. Перехід між локаціями також демонструє багатогранність жертв, які не мають очевидного зв'язку за соціальним статусом чи зовнішністю. Агата Крісті майстерно використовує стилістичні прийоми для створення атмосфери, що підсилює напругу сюжету і розкриває характер простору, у якому відбуваються події. Варто звернути увагу на те, що Крісті використовує географічні локації як важливі елементи сюжету, створюючи своєрідний пазл, де кожне місто і місце злочину є частиною загальної картини.

У творі можна часто побачити застосовування метафор та порівнянь. Місця злочинів іноді описуються як шахові клітини, що акцентує увагу на грі між вбивцею та детективом. У Бексхіллі, наприклад, авторка описує хвилі моря як "*pieces of a broken mirror*", створюючи відчуття фрагментарності та загадковості [Christie 2024]. Мова в романі Агати Крісті "The ABC Murders" є простою та точною, що дозволяє створювати чіткі образи без зайвої деталізації, зосереджуючи увагу читача на головній інтризі. Наприклад, опис Черстона, як "*a charming village with neat gardens and elegant houses*", створює відчуття ідилії, яка контрастує з моторошністю подій. Використання простих прикметників такі як «тихий», «звичайний», «курортний», підкреслюють буденність місць, що стає фоном для драматичних подій [Christie 2024].

У романі Агати Крісті "The ABC Murders" аудіальні елементи використовуються помірно, але вони додають реалістичності та підсилюють атмосферу. Опис тиші в нічному Андовері, шум хвиль у Бексхіллі. У Черстоні тиша підкреслена описом "*an eerie, almost unnatural silence*", яка слугує передвісником до трагедії [Christie 2024]. Відсутність гучних звуків, підсилює відчуття ізоляції і безпеки, яка раптом руйнується.

Варто звернути увагу на символіку у творі, котра теж грає важливу роль. Алфавітний порядок міст підкреслює методичність злочинця, створюючи уявлення контролю і логіки. Злочинця можна уявити як режисера, який вибудовує свої злочини за чітким планом: "*It is curious, Hastings, that the*

murderer chooses to follow the alphabet. It suggests a mind that craves order, even in chaos" [Christie 2024]. Культурні та соціальні конотації також мають значення. Англійська провінція, з її стереотипною спокійністю, виступає ідеальним фоном для злочину, адже створює ілюзію безпеки. Таким чином, Крісті використовує атмосферу навколишнього середовища для підриву очікувань читача, акцентуючи тонку межу між буденністю та жахом, що може статися. Можна зазначити, що у творі підкреслюєтеся ідея протистояння логіки й хаосу. Методичний алфавітний порядок злочинів виступає викликом для Пуаро, який використовує власну методику для розгадки, підкреслюючи важливість дрібних деталей у розслідуванні: "*It is the little details that matter. The insignificant details which can unravel the whole case*" [Christie 2024]. Водночас, Пуаро намагається перемогти вбивцю у його власній грі, адже розуміє, що розкриття психології злочинця є ключем до успіху: "*The psychology of the murderer is always the key. One must understand how the mind of a killer works to anticipate his next move*" [Christie 2024].

"The ABC Murders" – це блискучий приклад класичного детективного роману. Агата Крісті майстерно створює атмосферу напруги, а несподівана розв'язка тримає читача в захваті до самого кінця. Головною темою книги є робота з маніпуляцією. Вбивця використовує складну алфавітну схему, щоб заплутати поліцію та Еркюля Пуаро, приховуючи свій справжній мотив: "*The pattern, Hastings, is a deception. The alphabet is merely a distraction. The true motive lies deeper"* [Christie 2024].

Для того, щоб зрозуміти особливості системи образів у романі "The ABC Murders" Агати Крісті, необхідно детальніше дослідити характеристики ключових персонажів та їхні ролі в сюжеті. Один з головних героїв книги є Еркюль Пуаро, який зображений як проникливий, терплячий і холоднокровний детектив. Пуаро часто виявляє терпимість до людських слабкостей, але його чітка логіка і вміння аналізувати ситуації роблять його безкомпромісним у досягненні істини. Окрім того, він відзначається високим почуттям власної гідності та вимогливістю до себе. Його поведінка завжди

орієнтована на розкриття правди:“*The truth, however, is always more difficult to face than the fiction*” [Christie 2024]. Він дуже уважний до деталей, здатний помітити те, на що інші не звернули б увагу. Пуаро впевнений у собі та своїх методах, завжди переконаний у своїй правоті, проте не любить хвалитися: “*I do not like to talk about myself, but I have my own methods, and they are most effective*” [Christie 2024]. Еркюль Пуаро описується як людина з маленьким зростом “*He was a little man, with a slight paunch, but his movements were quick and decisive. His hands were small, almost effeminate, and his eyes were sharp, dark, and very observant*” [Christie, 1936]. Еркюль має чорні, пронизливі очі та пишні вуса: “*Puaro's face was the face of a man who had seen much, his features sharp and precise, his small mustache giving him a distinctly French air. His eyes, however, were his most striking feature – deep and intelligent, they seemed to miss nothing*” [Christie 2024].

Іншим важливим героєм твору є Капітан Гастінгс. У романі він є вірним, але довірливим другом Пуаро. Його трохи невинна натура додає комічності та контрастує із проникливістю детектива: “*Hastings was always ready to trust people. It was his strength and his weakness.*” [Christie 2024]. Самокритичність та чесність капітана підкреслює його відкритий і доброзичливий характер: “*I am a fool, I am always a fool! I let my emotions carry me away, and I miss the important details.*” [Christie 2024]. Гастінгс виступає як своєрідний міст між читачем та загадкою, часто озвучуючи запитання, які виникають у аудиторії. У книзі його описують як високого, статного чоловіка середнього віку: “*Hastings was a tall man, broad-shouldered and of an easy, likable manner. His face was open and honest, with a slightly comical expression*.” [Christie 2024]. У порівнянні з Пуаро, його зовнішність значно простіша і менш елегантна, однак вона відображає його відкритий, наївний і чесний характер.

Міс Лемон – працює секретарем у офісі Еркюля Пуаро. Зовнішність міс Лемон часто підкреслює її практичний і професійний характер: “*Miss Lemon was not a woman who attracted attention. She was extremely efficient, with a passion*

for filing systems, and she gave the impression of being completely uninterested in any frivolities of life." [Christie 2024].

Олександр Бонепарт Каст є одним з підозрюваних у вбивствах у романі. Його опису притаманна стриманість, бо він не любить багато говорити, вважаючи, що його вчинки повинні говорити за нього. Мовчазний підхід до життя вказує на його впевненість і прагматизм: "*He was a man who believed that actions spoke louder than words. His silence was often more telling than the most eloquent speech.*" [Christie 2024]. Також у книзі зазначається, що Олександр має психічні розлади, що є наслідком його важкого минулого.

Містер Франклін Кларк, брат третьої жертви, Сера Кармайкла Кларка, виявляється вбивцею "A.B.C". Франклін Кларк у романі постає як харизматичний, привітний і трохи авантюрний герой роману: "*Mr. Franklin Clarke was one of those men who instantly dominate a room. His voice was deep and persuasive, his gestures expansive, and his confidence unshakable.*" [Christie 2024]. Його зовнішність привертає увагу, і він часто справляє гарне враження на людей, з якими спілкується: "*He was a tall man, broad-shouldered, with a sunburnt face and a confident, open smile. His manner was hearty and engaging.*" [Christie 2024]. Франклін виявляв ініціативу, залучаючись до розслідування разом із Еркюлем Пуаро. Пведінка Франкліна демонструє активну зацікавленість у розкритті злочинів: "*He had a way of brushing aside objections, of taking charge of the situation, that made it hard to resist him*." [Christie 2024].

2.3 Детективний твір А. Крісті переоисмислення авторів аніме

Щоб детально розглянути особливості аніме-адаптації "The ABC Murders" порівняно з оригінальним літературним твором Агати Крісті, необхідно врахувати кілька ключових аспектів: зображення персонажів, сюжетні зміни, емоційну складову та використання візуальних і звукових елементів.

Основний сюжет залишається вірним оригінальному твору, але адаптований під формат аніме. Аніме “Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple” складеться з 39 серій. Кожен епізод є екранізацією відомих твоів Агати Крісті. У п’ятому епізоді аніме-серіалу “Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple” починається адаптація роману “The ABC Murders”. Події цього роману діляться на чотири епізоди серіалу. Кожна серія починається з монологу Мейбл, де вона нагадує глядачам що трапилось у попередній серії. Ці вставки-переходи є характерними для серіального жанру. Цей спосіб є перехідною ланкою, яка забезпечує підсумок попередньої серії. Кожен епізод завершується показом нового злочину, що відбувся, таким чином підсилюючи інтригу та заохочуючи глядачів до перегляду наступної серії.

Як було зазначено раніше, в літературному оригіналі географічні локації відіграють важливу роль у створенні атмосфери та драматизації подій. В аніме-адаптації також використовуються ці міста, проте атмосферу міст передають через кольорову палітру та детальне зовнішнє зображення фону, та для передачі настрою. Аніме, як візуальна форма мистецтва, активно вживає кольорову палітру. Робота з різною тональність кольорів може вплинути на настрій глядачів Темні кольори, такі як сині, чорні та сірі відтінки, використовуються для створення моторошної атмосфери. Одна зі сцен у аніме, демонструє фігуру в темній кімнаті, яка переглядає фільм і загадково усміхається. Цей момент триває кілька секунд, але завдяки використанню синіх, чорних і сірих кольорів створюється відчуття тривоги та таємничості. Образ обличчя, прихованого великими окулярами, підсилює підозру, що перед нами може бути вбивця. Хоча особа залишається нерозкритою, ця сцена майстерно натякає на небезпеку, залишаючи глядачам простір для домислів. У аніме-адаптації “Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple” яскраві кольори використовуються для створення атмосфери спокою та повсякденного життя героїв, підкреслюючи контраст із напруженими моментами сюжету. Жовті, рожеві, зелені й блакитні відтінки часто

з’являються у сценах, що зображують звичайні події, створюючи відчуття гармонії та затишку.

Характерною рисою дизайну аніме є увага до деталей, які сприяють відтворенню колориту Англії 30-х років XX століття. Дизайн будівель, меблів, одяг – все це відповідає стилю 30-х років минулого століття, де відбувались події оригінального твору. В одній із сцен міста Андовера ми бачимо вивіски на магазинах, виконані в ретро-стилі, характерному для цього періоду. Архітектура міських локацій в аніме, таких як Андовер або Бексгілл-на-Морі, відображає типові риси англійської провінції з її затишними будинками, готичними шпилями церков та мальовничими вуличками. З іншого боку, у великих містах, як-от Лондон, увага приділяється великим площам, вітринам магазинів і густонаселеним вулицям, що надає контрасту між різними локаціями.

Але потрібно зазначити, що хоч дизайн відповідає тому часу, проте використовуються більш яскраві кольори. Наприклад, сцена в ресторані, де працювала друга жертва, має яскраво-рожеві стіни, що одразу привертають увагу. Це рішення додає сцені візуальної насиченості, але не відповідає характерним кольорам інтер’єрів 1930-х років. У той час переважали більш стримані й пастельні тони. Це вибір створює контраст із характерними для тієї епохи стриманими й пастельними тонами інтер'єрів. Однак, така стилістика є свідомим кроком режисерів і художників. Вони використовують сучасні методи дизайну, щоб передати яскравість і динаміку життя героїв, акцентуючи увагу на їхньому повсякденному середовищі.

Що ж стосується сюжету та персонажів. Однією з помітних трансформацій є введення нових героїв, таких як Мейбл та Капітан Шарп, вони активно беруть участь у розслідуванні разом з Еркюлем Пуаро. Їхні ролі значно збагачують команду детектива і додають нових ракурсів для сприйняття історії. Мейбл виконує роль ланцюжка між різними поколіннями. Це допомагає адаптувати сюжет для більш юної аудиторії. Вона чітко виражає свої емоції стосовно різних ситуацій, це демонструють її чутливість: у момент

горя вона може заплакати, а у моменти радості – посміхатися. Такий підхід дозволяє ближче познайомитися з її внутрішнім світом, сприяючи емоційному зв'язку з аудиторією. Сюжетна лінія з Мейбл, яка контактує з Міс Марпл і допомагає команді Пуаро, є значним відхиленням від оригіналу, що дозволяє розширити історію. Її участь у розслідуваннях додає нових емоційних елементів і створює динамічніші стосунки між персонажами. Капітан Шарп, зі свого боку, вводить новий рівень інтерактивності в розслідування. Його присутність додає динамізму й драми, створюючи ситуації, яких не було в літературному оригіналі. Таке розширення команди допомагає урізноманітнити розповідь, показуючи більш командний підхід до вирішення загадок. Завдяки новим героям розслідування набуває додаткових шарів, збагачуючи центральну інтригу й розкриваючи конфлікти з нових ракурсів.

Отже, розвиток сюжету роману "The ABC Murders" Агати Крісті будується на інтелектуальній грі між Еркюлем Пуаро і вбивцею, який провокує детектива через серію листів. У книзі події розгортаються стрімко: Пуаро аналізує кожен лист, поступово розкриваючи, що алфавітна схема вбивств є лише маскуванням справжнього мотиву злочинця. Деталі злочинів у романі подаються через раціональний опис, з акцентом на докази, свідчення та логіку головного героя. У свою чергу, аніме "Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple" підходить до сюжету інакше, додаючи більше емоційних та візуальних деталей. Наприклад, розслідування у місті Андовер в аніме супроводжується яскравою візуальною драматургією.

У книзі "Animes: Media Mix Franchising, Toys, and Characters in Japan" Марка Штайнберга детально розглянуто, як японська анімація використовує медійний мікс для створення глибоких історій, що відповідають місцевій аудиторії [Steinberg 2012, p. 31]. Наприклад, колірна палітра, музика та емоційність героїв аніме можуть підсилювати адаптацію для молодшого покоління. Темні відтінки синього і сірого створюють напружену атмосферу, яка підсилює тривогу, а музичний супровід додає відчуття невизначеності. Необхідним елементом будь-якої кінострічки є музичний супровід. Він

виступає невід'ємною частиною відеотексту та має неабияке значення. в аніме, активно використовучи музичні контрасти. Напружені моменти, такі як сцени злочинів чи розгадування загадок, супроводжуються драматичною інструментальною музикою – зазвичай струнними або піаніно, що створюють відчуття невизначеності й тривоги. Для спокійних сцен із повсякденним життям персонажів чи їхньою роботою в офісі звучить легка, мелодійна музика, яка додає тепла та врівноважує загальну атмосферу серіалу. Важливою особливістю є те, що музика часто інтегрується з іншими звуковими ефектами, як-от годинник, що тикає в тиші, або шум дощу, який супроводжує сцени роздумів Пуаро. Це не тільки додає реалістичності, але й підсилює відчуття занурення в історію. Таким чином, аудіосупровід в аніме виконує роль не лише фону, а й активного учасника, що формує емоційну динаміку оповіді.

Глядачі можуть відчути присутність злочинця навіть до того, як з'являються перші підказки. Водночас, кульмінаційні моменти, такі як вбивство Бетті Барнард у Бексгілл-на-Морі, також зазнають змін. У романі це вбивство подано через короткі свідчення, акцентуючи увагу на ключових підказках. У аніме ж вводяться додаткові сцени із сестрою жертви та її нареченим, які додають нових мотивів і більше розкривають емоційний бік трагедії.

Головною особливістю адаптаціє є те, що Пуаро працює не сам. В нього є команда, котра складається з Капітана Гастінгса, Мейбл та Капітана Шарпа. Разом вони розслідують злочини. У романі Крісті, Пуаро сам отримує перший лист, що ставить його перед складною задачею. В серіалі є додатковий акцент на команду, яка працює разом з Пуаро, а саме на Мейбл та Капітана Шарпа, що створює більш виразну динаміку у взаємодії між персонажами.

У п'ятій серії аніме починається адаптація роману "The ABC Murders". Все йде добре в офісі Еркюля Пуаро, поки він не отримує листа від загадкового вбивці, який кидає йому виклик. У листі йдеться про злочин, що станеться в місті Андовер. Пуаро разом з командою, до якої входять Капітан Гастінгс, Мейбл і Капітан Шарп, відправляється на розслідування. У місті Андовер вони

виявляють труп Еліс Ашер – літньої жінки, яка володіла тютюновою крамницею. Вона була вбита ударом по голові. Під час розслідування команда знаходить книгу з розкладом поїздів біля тіла. У цьому епізоді важливим є акцент на взаємодії персонажів та емоційному навантаженні, яке створюється через музику та кольорову палітру.

Шоста серія розвиває розслідування вбивств, яке почалося в попередній серії. Як і в книзі, Пуаро разом з командою відправляється до Бексгілл-на-Морі, де стається новий злочин — вбивство Бетті Барнард. Вбивця задушив жертву, а на місці злочину були знайдені літери “В.В.”. У серіалі додано нові деталі, наприклад, введення образів сестри Бетті і її нареченого, що додає нові мотиви і підозри. Важливою частиною епізоду є взаємодія між персонажами та пошук зв'язків між злочинами, що робить сюжет більш динамічним і глибоким.

У сьомій серії події розвиваються далі, і Пуаро розслідує вбивство Сера Кармайкла Кларка. Злочин стався у його власному будинку, де він був знайдений мертвим. На стіні було написано “С.С.”, і одразу виникає питання щодо спадку жертви. Пуаро звертає увагу на брата жертви, Франкліна Кларка, який є єдиним спадкоємцем і має мотив. У серіалі більше акценту на взаємодії між родичами жертв, таких як сестра Бетті Барнард і молодший брат Сера Кармайкла. Ці сцени допомагають Пуаро розкрити зв’язки між вбивствами. Восьма серія є кульмінаційною, Пуаро знаходить всі зв'язки між злочинами. У цьому епізоді є важливі відмінності від оригінального сюжету: наприклад, четверте вбивство Джорджа Єрсфілда в кінотеатрі, яке відсутнє в книзі, підсилює інтригу та заплутує глядачів. Це нововведення в аніме додає елемент напруги. Вбивство в Донкастері виявляється фальшивим, і Пуаро зрозумів, що алфавітна схема була лише відволікаючим маневром, а вбивця насправді замаскував свої справжні мотиви. Франклін Кларк виявився вбивцею, він організував ці злочини, щоб замаскувати мотив убивства свого рідного брата, щоб отримати його гроші. Кульмінація в серіалі створює ще більшу напругу

завдяки акценту на емоційному реагуванні персонажів, музиці та кольорових рішеннях, що підсилюють атмосферу.

Варто нагадати, що для аніме характерним є специфічне зовнішнє зображення персонажів. Це можна побачити на прикладі адаптації де, кожен персонаж був або змінений, або адаптований до стилю аніме. Більшість з них були наділеними більш м'якими рисами характер ніж в оригіналі. Також декілька персонажів такі, як Комісар Джейкобс, котрий є представником Скотленд-Ярду, який працює разом з Еркюлем Пуаро під час розслідування серії вбивств, та Капітан Джепп котрий був офіцером поліції. В аніме цих персонажів поєднали, та зробили нового героя. Слід звернути увагу на те, що головні герої також зазнали змін. В аніме образ Еркюль Пуаро зазнав змін, він став більш емоційним, що відповідає особливості стилю японської анімації, де персонажі проявляють дуже яскраві емоції на події які відбуваються навколо них. В аніме Еркюль має сині очі, та темне волосся, і накручені вуса, він невисокого зросту та має надмірну вагу. Є сцени, де Пуаро постав перед нами більш ніжним героєм, котрий має більше прояву почуттів і взаємодій з іншими героями. В адаптації йому притаманна така звичка, як те, що він постійно п'є гарячий какао.

Наступним героєм виступає капітан Гастінгс. У аніме капітан Гастінгс зображений молодшим та більш динамічним порівняно з його книжковим прототипом. Він має високий зріст, коротке коричневе волосся та сині очі. У аніме він працює в офісі Пуаро як молодший помічник, що є відмінністю від оригіналу, де Гастінгс не був постійним співробітником Пуаро, хоча активно допомагав йому у розслідуваннях як друг.

Інший значним персонажем для аніме адаптації є Міс Марпл, одна з найбільш знаменитих героїнь Агати Крісті. Зовні вона здається беззахисною літньою жінкою, але її очі та інтелект вказують на її спостережливість і глибоке розуміння людської природи: "*Miss Marple was a tall, thin, elderly lady, with a face that could have been described as kindly, but there was a shrewdness in her eyes that gave her away as being more than just a harmless old woman.*"

[Christie 2024]. Проте Міс Марпл вміє бути дуже обережною в своїх діях, вона ніколи не поспішала з висновками і завжди була уважною до найдрібніших деталей: "*Miss Marple was a woman of remarkable insight, though she never let her powers of deduction show openly. She preferred to let others come to their own conclusions, offering only the gentlest of nudges.*" [Christie 2024]. Вона має здатність проникати в суть речей і бачити правду, її доброта і терпимість дозволяють людям розповідати їй свої таємниці: "*Miss Marple was able to see through people's facades. Her sharp eyes missed nothing, but her kind demeanor made people open up to her in ways they wouldn't to others*." [Christie 2024]. Вона є відсутня у романі "The ABC Murders", проте в аніме вона виконує важливу роль мудрого детектива, який надає поради та допомагає вирішувати складні моменти. В аніме вона зображена як літня жінка, в неї довге сиве волосся яке вона заплітає у пучок. Вона носить прозорі окуляри, через які видно її сині очі. Міс Марпл проживає у тихому селі Сент-Мері-Мід у Великій Британії.

Ще одною головною героїнею є Мейбл Вест - це оригінальний персонаж аніме якого немає у літературному творі. Їй 16-років, вона залишає, свою жіночу школу після подій першої серії аніме-серіалу, та починає супроводжувати Пуаро і Міс Марпл у їхніх справах. У адаптації вона виступає активним учасником розслідування. Мейбл живе разом з Міс Лемон, яка є секретарем у офісі Еркюля Пуаро. Її молодість і енергійність додають більше динамічності сюжету. Дівчинка має коротке коричневе волосся та карі очі. Вона допомагає Пуаро, виступаючи в ролі сполучної ланки між поколіннями героїв. Мейбл мріє стати великим детективом, подібно до Пуаро, і докладає всіх зусиль, щоб цього досягти, незважаючи на протидію батька. Її постійний супутник – качка на ім'я Олівер, яку вона носить у кошику для пікніку.

Інспектор Шарп – поліцейський, котрий працює у Скотленд-Ярді. Шарп є старим другом Пуаро, це зміцнює драматичну лінію їхньої співпраці, бо він допомагає йому у розкритті справ та підтримує його у важких моментах. Їх дружні стосунки основані на прототипі дружби Капітана Джеппа та Еркюля Пуаро в оригінальному творі.

Констебль Херст, є знайомим міс Марпл. Він працює поліцейським у селі Сент-Мері-Мід. Його роль відображає типові риси британської поліції того часу, але з акцентом на емоційність яка притаманна аніме персонажам. Він поводить себе дуже емоційно не скриваючи власних почуттів.

Міс Лемон – працює секретарем у офісі Еркюля Пуаро. В адаптації вона зображена як жінка середнього віку, в неї руде волосся яке вона збирає у зачіску. Міс Лемон носить окуляри та строгі костюми. Вона допомогла Мейбл освоїтися у Лондоні, та надала їй прихисток.

Олександр Бонепарт Каст був підозрюваним у вбивствах. В аніме його зображують як людину невеликого зросту, котра постійно сутулитися. В нього темно-коричневе волосся та карі очі. Він носить дуже великі окуляри. Як і у книжковому оригіналі Олександр має психічні розлади через своє минуле життя на війні.

Містер Франклін Кларк був братом третьої жертви Сера Кармайкла Кларка. Він же і виявився вбивцею. В аніме Франклін є, дуже схожим зі своїм прототипом з оригіналу. Він зображений як високий, гарний, блондин з коричневими очима. Його манери і стиль поведінки відповідають статусу людини з вищого суспільства. Франклін Кларк є одним із найбільш інтригуючих персонажів, оскільки під його привітністю та впевненістю приховується глибока таємниця. Він майстерно маскує свої справжні мотиви, що стає однією з головних інтриг сюжету.

Аніме-адаптація зберігає дух оригінального твору, але додає нові елементи, які роблять історію більш видовищною та емоційною. В серіалі акцентують увагу на взаємодії персонажів. А через колірну палітру й музику, створюють емоційно насичену атмосферу.

Використовуючи драматичну музику як супроводження, кожен раз коли Пуаро отримує листа глядач відчуває тривожність розуміючи що це лист від вбивці.

Озвучення є також важливим елементом анімаційного фільму, який суттєво впливає на його сприйняття. У аніме, зокрема, звукове оформлення

набуває важливого значення для передачі настрою, емоцій героїв і загальної атмосфери фільму. Музика та звукові ефекти здатні значно посилити сприйняття подій, допомагаючи глядачеві відчути внутрішній стан персонажів та повністю зануритися в їхній світ [The importance of sound design in animatio 2024]. Особливістю аудіо-супроводу є те, що він часто діє на глядача підсвідомо. Динамічність анімаційного сюжету не дає часу на роздуми чи ретельне спостереження за деталями, тому звукове оформлення завжди має прямий емоційний вплив, провокуючи відповідні реакції. Звукові ефекти, музика та діалоги, записані окремо, взаємодіють так, що створюють глибше емоційне занурення у сюжет і дозволяють глядачеві сприймати фільм як єдине ціле, де кожен звук підсилює ефект від зображеного на екрані.

І роман, і аніме зберігають центральну ідею боротьби за справедливість. У книзі акцент зроблено на логіці, інтелекті й аналізі, адже Еркюль Пуаро використовує свої унікальні методи дедукції, щоб розкрити злочини. Його аналітичний підхід та увага до деталей відображають раціональність і впорядкованість, які були важливими для британського суспільства 1920-1930-х років.

Натомість аніме адаптує відомий Британський твір, залишаючи основу сюжету але змінюючи його через анімаційну графіку, та японську культуру яка закладена у аніме. Це додає елементи емпатії й людяності. Особливість японської графіки робить персонажів більш ніжними, підкреслюючи їх емоційні реакції та показуючи зв’язок із подіями. Наприклад, сцени, де Пуаро розмірковує над мотивами злочинця, супроводжуються акцентом на його співчутливому ставленні до жертв. Його лице передає сум та тривожність. Так само і Мейбл, у сумних моментах вона за часту може заплакати. А коли її весело, то вона буди посміхатися та сміятися показуючи глядачам яка вона щаслива у цей момент.

Важливим елементом є зображення цінності британського суспільства того часу, такі як повага до закону, родинні зв’язки та підтримання репутації, чітко прослідковуються в обох версіях. У романі ці аспекти зображені через

мотиви та дії персонажів: злочинець прагне приховати свої злочини через маніпуляцію репутацією інших, а Пуаро та інспектор Джепп поєднують зусилля для досягнення справедливості.

Водночас, аніме інтерпретує ці цінності через призму співпраці та колективної підтримки, що відповідає японським культурним нормам. Наприклад, спільна робота Пуаро, міс Марпл і Мейбл Вест демонструє важливість команди в досягненні результату. Додатково, аніме підкреслює міжособистісні зв'язки персонажів. Емоційні сцени, такі як підтримка Пуаро зі сторони його друзів, створюють тепліший і більш людяний образ історії. Такий підхід додає нові шари до класичного сюжету, роблячи його доступним і близьким для сучасних глядачів.

Оскільки, адаптація "The ABC Murders" в аніме-серіалі демонструє, як класичний твір може бути переосмислений у межах іншої культурної традиції. Хоча деякі елементи сюжету і персонажів зазнали змін, центральна ідея збережена. Завдяки аніме-формату історія набуває нового життя, дозволяючи глядачам відчути її через призму японської естетики. Такий підхід не лише популяризує твори Агати Крісті, але й відкриває їх для нової аудиторії, забезпечуючи міжкультурний діалог.

Характерною особливістю усіх кінострічок, є паратекстуальні елементи, як-от афіша, титри та трейлер. Афіша, яка виконує функцію обкладинки для книги, є першим етапом знайомства глядача з фільмом. Вона інформує про назву стрічки, демонструє імена її авторів і творців. У деяких випадках афіша включає слоган, що спрямований на залучення уваги потенційної аудиторії, пробуджуючи зацікавленість і натякаючи на атмосферу чи основну ідею твору [Balzer, Johnston, Pearson 2020 p. 42–43].

Отже, обкладинка книги Агати Крісті "The ABC Murders" представляє стриману естетику, властиву книжковим обкладинкам XX століття. Вона часто має ілюстрацію, яка натякає на ключовий елемент сюжету, наприклад, карту залізничних маршрутів чи загадковий конверт із листом. Колірна гама

зазвичай спокійна, з акцентом на текст – ім'я автора і назву книги, що підкреслює детективний жанр твору.

Постер аніме “Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple”, натомість, орієнтований на привернення уваги через яскраву графіку і динамічні композиції. Центральне місце займають головні персонажі – Еркюль Пуаро та Міс Марпл, намальовані в стилі японської анімації. Їхні образи передають харизматичність і розум персонажів, що одразу встановлює емоційний зв’язок із глядачем. Крім того, на постері використовуються насичені кольори, такі як синій, червоний та золотий, що створюють контраст між інтригами розслідування і атмосферою затишку британських сіл. Обидва підходи, книжковий і анімаційний, відображають специфіку свого медіуму: обкладинка книги акцентує увагу на загадковості й класичному стилі, тоді як постер аніме орієнтований на сучасну аудиторію, обіцяючи динамічний і візуально привабливий сюжет.

Таким чином, можна стверджувати, що аніме-адаптація “Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple” пропонує переосмислену версію класичних романів Агати Крісті. В аніме важливу роль відіграють візуальні та аудіальні елементи, які адаптують сюжет до сучасної аудиторії, роблячи його більш доступним і захопливим для молодого покоління. Персонажі отримують додаткові емоційні та сюжетні акценти, а нові елементи, такі як унікальні кольорові рішення та музичний супровід, створюють оновлений текст, який одночасно зберігає дух оригіналу та відображає запити сучасної аудиторії.

ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження було визначено основні особливості трансформації сюжетно-образного матеріалу роману Агати Крісті “The ABC Murders” в анімаційній адаптації японського аніме “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple”. Адаптація класичних літературних творів до кінематографічних форматів, зокрема аніме, стала важливим об’єктом вивчення, оскільки це дозволяє по-новому інтерпретувати оригінальний текст, зберігаючи його основні ідеї та структуру, водночас додаючи нові культурні контексти, доповнюючи основні сюжетні лінії та персонажів, що створюють глибший емоційний та культурний підтекст.

У першому розділі дипломної роботи було проаналізовано теоретичні основи адаптації літературних творів в аніме та теорію інтермедіальності як науковий підхід, що досліджує взаємодію різних видів мистецтва. Визначено, що адаптація в аніме не лише зберігає основний сюжет, але й вносить значні зміни в часові рамки, образи персонажів та їхні характеристики, щоб зробити твір привабливим для сучасного глядача. Зокрема, японське аніме як своєрідний кінеатографічний медіум дозволяє внести нові образи і акценти, що відповідають культурним вимогам та жанровим очікуванням глядачів.

Один з основних аспектів адаптації літературного тексту в аніме – це створення кінотексту, який поєднує в собі вербальні та невербальні елементи. Як зазначено в теорії кінотексту, взаємодія мовних та візуальних компонентів дозволяє створювати багатошарові значення та емоційний вплив на глядача. В аніме кінотекст набуває особливої виразності завдяки візуальним елементам, як-от кольорова палітра та графічні рішення, які підкреслюють атмосферу та емоційний стан героїв. Завдяки цьому, традиційно сухі логічні розгадки в детективному жанрі набувають більшої глибини через психологічний та емоційний вимір.

У другому розділі роботи був проведений аналіз конкретної адаптації роману “The ABC Murders” в аніме “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple”. Агата Крісті створила свій, неповторний стиль написання класичних детективних творів. Її детективи мають ретельно продуману структуру, яка поступово розгортається, залучаючи читача до інтелектуальної гри розуму. Основою творів Крісті, є складна структура сюжетів. А Головна лінія часто супроводжується другорядними історіями, які додають складності у розслідуванні. Її романи мають продуману інтригу, яка тримає в напрузі до останньої сцени, авторка майстерно вплітає декілька рівнів загадок у свої сюжети. У романах авторка фокусується на людській психології. Зазвичай кожен злочинець з її твору має свій мотив, який часто пов’язані зі складними емоціями: жадібністю, заздрістю, ревнощами або бажанням помсти. Це створює ефект емоційної залученості, посилюючи напругу сюжету. Ці всі особливості її стилю тексту залишають широкий простір для подальшої інтерпритації у різниї видах медіа. Що зумовило, популярність роману “The ABC Murders”, який був екранізований у серіалах та фільмах. Оригінальним придставленням цього роману, є аніме “Agatha Christie’s Great Detectives Poirot and Marple” японського режесера Наохіто Такахасі. Це аніме засновано на детективних творах Агати Крісті. З пятої по восьму серію відбуваються зображення подій твору “The ABC Murders”. Аніме-адаптація зберігає дух оригінального твору, але додає нові елементи, які роблять історію більш видовищною та емоційною. В серіалі акцентують увагу на взаємодії персонажів. А через колірну палітру й музику, створюють емоційно насичену атмосферу.

Аніме-адаптація зберігає дух оригінального твору, але вводить значні зміни у характеризацію персонажів та їхню взаємодію. Головною новацією є персонаж Мейбл Вест, якої немає в оригінальному романі. Її роль слугує ланцюжком між поколіннями, що робить сюжет привабливим для молодшої аудиторії. Її чуттєвість, емоційність та активна участь у розслідуваннях створюють новий емоційний вимір історії. Інші герої, такі як Еркюль Пуаро та

Капітан Гастінгс, отримали адаптовані риси, які відповідають стилю японського аніме. Пуаро став більш емоційним, його образ демонструє співчуття до жертв, що підсилює людяність його характеру. Гастінгс, у свою чергу, змальований молодшим і динамічнішим, ніж у романі, що додає командній роботі нових акцентів. Важливим є використання таких персонажів, як Міс Марпл, яка хоча і відсутня в романі “The ABC Murders”, відіграє важливу роль у серіалі, надаючи поради та створюючи атмосферу мудрості. Інші нові персонажі, як-от Капітан Шарп, вводять елементи інтерактивності та динаміки у сюжет, додаючи нові конфлікти та відносини. Це дозволяє глибше розкрити історію через багатогранність взаємодій між героями. Візуальні, аудіальні та емоційні елементи адаптації додають історії нового виміру. Колірна палітра грає ключову роль у встановленні атмосфери. Напружені сцени супроводжуються темними відтінками синього, чорного та сірого, що створюють відчуття тривоги й небезпеки. У повсякденних моментах використовуються яскраві та теплі кольори – жовтий, рожевий, блакитний – що додають гармонії та контрасту до напружених подій. Музичне супроводження є невід’ємною частиною аніме, створюючи емоційне підґрунтя подій. Драматичні композиції супроводжують сцени розслідувань, підсилюючи відчуття напруги та інтриги, тоді як легкі мелодії додають тепла до сцен з повсякденним життям героїв. Звукові ефекти, як-от тиканя годинника чи шум дощу, гармонійно інтегруються у наратив, створюючи ефект занурення в історію. Озвучення, включаючи виразні інтонації героїв, допомагає глибше передати їхні емоції та створити сильніший зв’язок з глядачем.

Аніме, як оригінальний вид кінотексту, впроваджує елементи візуальних метафор та симовлів, що дозволяє створити багатогранну інтерпретацію літературного джерела, допомагає глядачеві по-новому осмислити класичний сюжет. Як зазначає теорія кінотексту, кожен елемент у тексті взаємодіє, і ця системність є однією з головних особливостей адаптації, що допомагає створювати нову, цілісну картину для аудиторії.

Отже, дослідження адаптації роману “The ABC Murders” через аніме показало, що візуальні та звукові трансформації грають важливу роль у зміні сприйняття персонажів і подій. Аніме формат додає емоційного виміру до класичного детективу, підкреслюючи не лише логіку, а й емоції, що переживають персонажі, роблячи історію більш доступною для сучасних глядачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : Навчальний посібник для студентів старших курсів фак-ів англ. мови. Вінниця : Нова книга, 2004. 272 с.

2. Медвідь Н. О. Взаємодія літератури і кіно в процесі екранізації. *Формування мовного естетичного ідеалу засобами навчальних дисциплін*. 2022. С. 58–63.

3. Скобнікова О. В. Кіносценарій як об’єкт дослідження мовознавства. *World Science*. 2016. Т. 4, № 5. С. 54–56.

4. Стецько В. Наративний аналіз дослідження Святого Письма. *Волинський благовісник*. 2014. С. 49–62.

5. Щербак, О.В. Структура українського публіцистичного кінотексту : нейролінгвосеміотичне бачення. *Вісник Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Серія : Філологія. 2021. С. 89–98.

6. Astro Boy. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Astro_Boy. (дата звернення: 04.10.2024).

7. Balzer J., Johnston K. M., Pearson E. Talking Trailers: Promotional Materials, and the Value of the Paratextual Turn. *Audiences and Paratexts*. 2020. Vol. 14, no. 1. P. 40–44.

8. Barnard R. A. A talent to deceive : an appreciation of Agatha Christie. New York : Dodd, Mead, 1980. 224 p.

9. Barsam R., Monahan D. Looking at Movies. Performing arts; photography, 2021. 620 p.

10. Block B. The Visual Story : Creating the Visual Structure of Film. TV and Digital Media, 2008. 297 p.

11. Bordwell D., Thompson K., Smith J. Film art : An introduction. New York : McGraw-Hill, 2010. 544 p.

12. Braudy, L. Film Theory and Criticism: Introductory Readings, Oxford : Oxford University Press, 2004. 960 p.

13. Bunson M. The Complete Christie: An Agatha Christie Encyclopedia. Simon and Schuster, 2000. 454 p.

14. Cartmell, D. A. Companion to Literature, Film, and Adaptation. John Wiley & Sons, 2014. 448 p.

15. Curran J. Agatha Christie's Secret Notebooks,. HarperCollins, 2009. 469 p.

16. Dean J. Adapting History and Literature into Movies. URL: http://www.asjournal.org/53-2009/adapting-history-and-literature-into-movies/ (дата звернення: 02.09.2024).

17. Denton S. Revisiting Baz Luhrmann’s Cinematic Style In The Great Gatsby. URL: https://www.filminquiry.com/revisiting-great-gatsby/ (date of access: 12.09.2024).

18. Dupont S., Lachance J., Lesourd S. The Fight Club Movie: An Allegory of the Transition through Adolescence in Contemporary Society. Ethnology francaise. 2007. Vol. 87. no. 1. 54 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/250290587_Le_film_Fight_Club_une_allegorie_du_passage_adolescent_dans_la_societe_contemporaine.

19. Gorlée, D.L. Semiotics and the problem of translation: With special reference to the semiotics of Charles S. Peirce, 2022. 255 p.

20. Gulddal J., King S., Rolls A. Criminal Moves : Modes of Mobility in Crime Fiction. Liverpool University Press, 2019. 228 p.

21. Guss, D. M., et al. City of God in Several Voices : Brazilian Social Cinema as Action. Nottingham : Critical, Cultural and Communications Press, 2005. 230 p.

22. Hammond W. G., Scull C. The Lord of the Rings : A Reader's Companion. HarperCollins, 2005. 976 p.

23. Herman, D. Narrative Theory and the Cognitive Sciences, Stanford : CSLI Publications, 2003. 363 p.

24. Hutcheon L. A Theory of Adaptation. New York : Routledge, 2006. 273 p.

25. Kavanagh S. “American Beauty Film Analysis”. URL.: https://ru.scribd.com/doc/233910944/American-Beauty-Film-Analysis (дата звернення: 12.07.2024).

26. Kay J. 'Darkest Hour' producers on why the film is 'completely different to a biopic'. URL: https://www.screendaily.com/features/darkest-hour-producers-on-why-the-film-is-completely-different-to-a-biopic/5125219.article (дата звернення: 15.09.2024).

27. Knight, S. Form and Ideology in Crime Fiction. Indiana University Press, 1980. 202 p.

28. Knowles K., Schmid M. Cinematic Intermediality : Theory and Practice. Edinburgh University Press, 2021. 224 p.

29. Lizardo O. Fight Club, or the cultural contradictions of late capitalism. *Journal for Cultural Research*. 2007. Vol. 11. no. 3. P. 221–243.

30. Makinen M. Agatha Christie: Investigating Femininity. Springer, 2006. 218 p.

31. Manchel F. A reel witness : Steven Spielberg's representation of the Holocaust in Schindler's List. *The Journal of Modern History*. 1995. Vol. 67. no. 1. P. 83–100.

32. Metz C., Harman G. Semiotics and the cinema: Metz and Wollen. Quarterly Review of Film Studies. 1977. Vol. 2, no. 1. P. 15–24. URL: https://doi.org/10.1080/10509207709391329 (date of access: 04.09.2024).

33. Mitchell M. Visual Effects for Film and Television. Routledge, 2013 248 p.

34. Mosher D. The Surprising Science Behind The Movie ‘Interstellar’. URL: https://www.popsci.com/article/technology/surprising-science-behind-movie-interstellar/ (дата звернення: 12.07.2024).

35. Neumeyer D. The Oxford Handbook of Film Music Studies. Oxford : Oxford University Press, 2013. 698 p.

36. Norris C. J. Manga, Anime and Visual Art Culture. *The Cambridge Companion to Modern Japanese Culture, Cambridge University Press, Yoshio Sugimoto*. 2009. P. 236–260.

37. Osborne C. The Life and Crimes of Agatha Christie. 2001. 432 p.

38. Schodt F. L. The Astro Boy Essays : Osamu Tezuka, Mighty Atom, and the Manga. Anime Revolution, Stone Bridge Press, 2007. 248 p.

39. Steffens B. The Rise of Anime and Manga: From Japanese Art Form to Global Phenomenon. Referencepoint Pr Inc, 2023. 64 p.

40. Steinberg M. Anime's Media Mix : Franchising Toys and Characters in Japan. University of Minnesota Press, 2012. 304 p.

41. The importance of sound design in animation. URL: https://pixalent.com/sound-design-in-animation/ (date of access: 12.09.2024).

42. The Oxford Handbook of Film and Media Studies / ed. by R. Kolker. Oxford University Press, 2008. URL: https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195175967.001.0001 (date of access: 12.09.2024).

43. Thompson L. Agatha Christie: A Mysterious Life. Hachette : Headline, 2020. 576 p.

44. Tong G. C., Khattab U. M. Mecha, Meka: Japanese, American or What? Debunking Cultural Imperialism. Jurnal Pengajian Media Malaysia. 2008. Vol. 10, no. 1. P. 135–156.

45. Tzioumakis, Y., Molloy C. The Routledge Companion to Cinema and Politics. London: Routledge, 2016. 550 p.

46. Vergara A. Literary Film Adaptation for Screen Production: the Analysis of Style Adaptation in the Film Naked Lunch from a Quantitative and Descriptive Perspective. *Logos: Revista de Lingüística, Filosofía y Literatura*. 2015. Vol. 25, no. 2. P. 154–164. URL: https://www.researchgate.net/publication/284358335_Literary_Film_Adaptation_for_Screen_Production_the_Analysis_of_Style_Adaptation_in_the_Film_Naked_L

unch_from_a_Quantitative_and_Descriptive_Perspective (date of access: 10.10.2024).

47. Warren M. 60 Years of Astro Boy's Animated Adventures. URL: https://www.skwigly.co.uk/60-years-of-astro-boys-animated-adventures/ (дата звернення: 14.09.2024).

48. Wuss P. Cinematic Narration and its Psychological Impact : Functions of Cognition, Emotion and Play. Cambridge Scholars Publishing, 2009. 370 p.

49. Zaini A. Theories of Adaptation : Novel to Film, 1996. 62 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

50. Christie A. Murder is Announced. United Kingdom : HarperCollins Publishers, 1950. URL: https://archive.org/details/amurderisannounced_201908/page/n5/mode/2up. (date of access: 12.09.2024)

51. Christie A. Hickory Dickory Dock. URL: https://archive.org/details/amurderisannounced_201908/page/n5/mode/2up (date of access: 11.08.2024).

52. Christie A. The ABC Murders. URL: https://www.kdbookonline.com/Book/Details/27359/The-ABC-Murders--Hercule-Poirot-13- (date of access: 05.09.2024).

53. Christie A. The Mirror Crack'd from Side to Side. URL: https://www.kdbookonline.com/Book/Details/16289/The-Mirror-Crackd-From-Side-to-Side--Miss-Marple-9 (date of access: 17.09.2024).

54. Christie A. The Murder at the Vicarage. URL: https://www.kdbookonline.com/Book/Details/16257/Murder-at-the-Vicarage--Miss-Marple-1- (date of access: 11.09.2024).

SUMMARY

The presented paper is dedicated to the analysis of to the analysis of the transformation of Agatha Christie's novel "The ABC Murders" in the context of Japanese anime culture, as reflected in the anime series "Agatha Christie's Great Detectives Poirot and Marple".

The object of the work can be focuses on the adaptation of the novel "The ABC Murders" by Agatha Christie into the format of contemporary Japanese animation.

The main aim of the research is to analyze the specifics of adapting a classic literary work within the framework of Japanese animation, identifying new elements introduced into the plot, character portrayals, and audiovisual presentation, as well as their impact on the overall perception of the work.

It determined the accomplishment of such objectives as: analysis and systematization of theoretical frameworks concerning intermediality, adaptation, and cultural transformation; investigation of works by researchers on film adaptations, anime culture, and literary analysis (A. Vergara, A. Zaini, L. Hutcheon, M. Steinberg, S. Norris, N.O. Medvid, and D. Cartmell); exploration of how classic literary works are adapted and transformed within new cultural and artistic contexts.

The findings reveal that the animated adaptation of "The ABC Murders" reinterprets the plot and characters within a new cultural context, retaining the essence of the original while incorporating distinct anime techniques. These include the use of vibrant color palettes to convey emotional atmosphere, an emphasis on interpersonal relationships, and the emotional responses of characters. This approach not only preserves the spirit of the original but also makes the story more relatable to modern audiences, fostering a novel form of cross-cultural dialogue.

Keywords: adaptation, film text, "The ABC Murders", anime, screen adaptation, cultural transformation, intercultural dialogue.

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Полюшко Аліна Вікторівна, студент(ка) 2 курсу магістратури, форми навчання денної, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, освітньо-професійна програма 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, адреса електронної пошти alpiphoneal@gmail.com,

– підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Роман “The ABC Murders” А. Крісті у інтерпріиації сучасного аніме» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

– заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

– згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____ Підпис_____ ПІБ (студент) Полюшко А.В.